Է. ՏԱՐԻ 1809 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 17 ԱՐԱՑ 4382 — Հ. Տ. 24 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1890 — Ն. Տ. 5 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1890 — ՀԻՋՐ. 14 ՃԼԻՄԱՁԻԻՎ ԱԽՐԻ 1307 ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՐՈՂ ԱՐ ԵՒ ԻՐԵՆ ԴՐՈՒՇԻՆՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՎԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Կալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آروملك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ՌԱԺԻՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ,

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գահեկան արժէք	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան ֆրանկ	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուռը զրկուած լրագրաց համար տարբը Փոխնուիրելոց վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն եւ լաթուէր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 24 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒԹԻՒՆ

Բ.

Թէեւ, ինչպէս ծանուցինք երէկի թուով, Կարնեցիք համակերպած են Ս. Պատրիարք Հօր որոշման, որուն համեմատ Վիճակին նորընտիր առաջնորդութիւնն Գէորգ Ծ. վարդապետ Կարին պիտի երթայ անմիջապէս և ժամանակ մը ետքը պիտի ընդունի եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն, բայց մեր Կարնեցի բարեկամաց ոմանց կողմէ առ մեզ ուղղեալ նամակն զոր հրատարակեցինք շաբաթ աւուր թըւով, սկզբունքի և իրողութեան կարգ մը կարեւոր խնդիրներ կը յուզէր, որոց վրայ ինչ ինչ դիտողութիւններ օգտակար կրնան լինել։

1. Նամակագիրք կը կրթնին Գէորգ Կաթողիկոսի մէկ «Կոնդակին», որով կը հրամայէ եղեր եպիսկոպոսական վկայագիր տալ ընտրուած ամէն առաջնորդաց, «ինչպէս և անձնապէս»։

Ենթադրենք թէ գոյութիւն ունենար այնպիսի կոնդակ։ Ի՞նչ կը լինէր հետեւանքը։ Թուրքիոյ Հայք 65ի չափ առաջնորդական թեմեր ունին։ ուրեմն, 65 եպիսկոպոսներ պէտք է ձեռնադրուին կամ դտնուին ասոնց առաջնորդութեան համար։ Խնդիր է որ եթէ ամէն առաջնորդք անմիջապէս եպիսկոպոս ձեռնադրուին, վարդապետք ո՞ւր պիտի ստանան առաջնորդական փոքառութիւն։ Բայց թո՛ղ դայս, երբ թեմի մը ժողովուրդն իրեն առաջնորդ կը ընդրէ վարդապետ մը որոյ երեսը չէ տեսած, և սակայն Վիճակն ու վիճակայինները չի ճանչեր, ի՞նչ երաշխաւորութիւն կը մնայ թէ այն վարդապետ՝ եպիսկոպոս ձեռնադրուելով՝ Վիճակին հետ իրօք կը կապուի։

Եթէ այնպիսի տրամադրութիւն կամ օրէնք գոյութիւն ունենար, պէտք էր որ ցարդ եպիսկոպոս ձեռնադրուած լինէին կարդ մը վարդապետք և ծայրագոյն վարդապետք, որք ուրոյն և անկախ թեմերու առաջնորդ ընտրուած և իրենց Պէրաթն ընդունած են վերջին տարիներս։ Պէտք էր մէկ մէկ եպիսկոպոս լինէին ցարդ Վահան Վ. Պարտիզակցի, Եւդոկիոյ նախորդ առաջնորդը, Պօղոս Վ. Խոլտամեան, նախկին պատրիարքական փոխանորդ և առաջնորդ Բէօթահեայի, Պետրոս Վ. Ներկարարեան, առաջնորդ Շապին Գարահիսարի, Ներսէս Վ. Ասլանեան, արդի պատրիարքական փոխանորդը, նախկին առաջնորդն Եւդոկիոյ, Ամբրոսիոս Վ. Ռուբինեան, առաջնորդ Բաբերդի, Մովսէս Վ. Կէօմրիւճեան, նախկին առաջնորդ Բաղչէի և այժմեան առաջնորդ Հալէպի, Յակոբոս Վ. Յորիկեան, առաջնորդ Ակնայ, Սահակ Վ. Ադյամեան, նախկին առաջնորդ Եւդոկիոյ, Յովհաննէս Վ. Փափազեան, առաջնորդ և վանահայր Արզնոյ, Տրդատ Վ. Պալեան, առաջնորդ Կեսարիոյ, և՛ն, և՛ն։

Արդեօք կաթողիկոսական հրամանի մը կամ Հայ եկեղեցւոյ օրէնքի մը հակառա՞ջ չարժած են Ազգային Վարչութիւնք՝ այս և ուրիշ վարդապետաց անմիջապէս եպիսկոպոսական վկայագիր չտալով իրենց առաջնորդական ընտրութեան վաւերացման առթիւ, և սպասելով որ անոնք նախ իրենց Վիճակն երթան, հոն քիչ շատ արդիւնք ցուցնեն, ճանչեն տեղացիներն, անոնց համակրութիւնը դրաւեն, և ժամանակ մը ետքն եպիսկոպոս ձեռնադրուին, «ի վարձատրութիւն անցեալ ծառայութեանց և ի խրախոյս ապագայ գործունէութեան», (ինչպէս կ'ըսէինք մեր Ա. յօդուածով, յունուար 12։)

2. Ո՛չ։ Ի խնդրոյն հետաքրքրաշարժ կողմն ա՛յն է որ մեր Կարնեցի բարեկամաց իրրեւ մեծագոյն փաստ յիշած Կոնդակը գոյութիւն չունի։

Պնդեցինք փնտռեցինք, եւ ստուգեցինք թէ անոր ո՛չ բնագիրը կայ Պատրիարքարանի մէջ, ո՛չ ընդօրինակութիւնը։ Շնորհապարտ կը մնայինք մեր Կարնեցի բարեկամաց եթէ ո՛ւր որ է այնպիսի Կոնդակի մը բնագիրը կամ օրինակն յերեւան հանէին։ Սա միայն գտանք թէ 1876 տարւոյ յուլիս ամսոյ Կրօնական Ժողովոյ նստի մը մէջ, հոգելոյս Ս. Ներսէս Պատրիարք, եկեղեցականներն յորդորելու համար որ թափուր մնացեալ գաւառներն հովուելու երթան, Իզմիրլեան Մատթէոս եպիսկոպոսի ձեռնադրութեան առթիւ, բերանացի զեկուցում մ'ը բած է կաթողիկոսական հրամանի մը վրայօք, որով հոգելոյս Ս. Գէորգ Կաթողիկոս կը պատուիրէ եղեր որ «Թափուր մնացեալ գաւառաց ընտրուելով յէջմիածին զրկուին ի ձեռնադրութիւն, և գտնուած առաջնորդներէն ալ արժանաւորք փութով յըղուին յէջմիածին ի ձեռնադրութիւն»։

«Ցնանէ յանուանէ նշանակեալ գաւառաց ոմանք արդէն չունին առաջնորդ, (ըսեր է Ներսէս Պատրիարք,) մնացածներէն ալ Սերաստիոյ Վիճակին առաջնորդին արդէն վկայագիր տրուած է. կը մնայ Կեսարիոյ առաջնորդին։

«Արդ, ժողովոյդ ուշադրութեան կը յանձնեմ Վեհ. Հայրապետի սոյն պատուէրն, որպէս զի ըստ պնդ՚ժանն տնօրինիցիք։

«Այսօր լմնցուցէք Այէնթճեան Տ. Գրիգորիս վարդապետի եպիսկոպոսական վկայագրի գործն ալ, վասն զի այսպիսի փափուկ ժամանակի մէջ Մըշոյ պէս ընդարձակ վիճակ մը առանց առաջնորդի թողուլ խստեմութիւն չէ։»

Ս. Ներսէս Պատրիարքի այս յայտարարութեան վրայ, «ժողովս ընդունեց Վեհ. Հայրապետի այդ հրամանն, «և ի սկզբանէ անտի Տաճկաստանի «մէջ ընկալեալ սովորոյթն յիշելով, «ոչ «բոլոր առաջնորդական ընտրութիւնները խոստանել, և եպիսկոպոսական վկայագրով դարձեալ հաստատեալ էին։

Երկուքն ալ քաջասիրտ էին, խելացի և ճարպիկ։

Ժիէնի մէջ փոխելով իրեն հագուստները, տարբեր հագուստներ գնած էին։

Այսպէս, Պակաթէլ հագած էր չագանակագոյն թաւիշէ սուկան մը և տարատ մը։ Սուկանին տակէն՝ բուրդէ ներքնակ մը։ գլուխը դրած էր սև կակուղ գլխարկ մը։

Իսկ Մարէսքօ հագած էր կապոյտ թաւիշեայ փառաւոր հագուստներ, ձեռքէ գնուած, որք բաւական մաշած էին վըստահութիւն ներշնչելու համար ու բաւական ալ նոր էին՝ յարգանք ազդելու համար։

Երբ Պէրժերոյի առջեւ հասան, բաժնուեցան իրարմէ։

Սակայն համաձայնեցան որ, երբ կարեւոր դիտողութիւններ ունենային իրարու հաղորդելու, իրիկունները ժամ տասին միջոցները, Թուռնը—Ֆէյլի սահանքին մօտ գտնուէին։

—Յիշողութի՛ւն, ըսաւ Մարէսքօ։

—Բեզի ալ նմանապէս, ըսաւ Պակաթէլ՝ իր զուարթ չեշտովը։

Ուժգնապէս իրարու ձեռք սեղմեցին։

Պակաթէլ իր ճանբան շարունակեց դէպ ի Սէրտոն ուր կ'երթար գործ գտնելու պատրուակաւ։

Իսկ Մարէսքօ անտառներուն մէջ մը. ատ էր, Շանդկրըլէի ճանբան բռնելով, զոր գիւղացի մը ցոյց տուած էր իրեն։

Կը տեսնուի թէ Պ. Բէռօչէլ հրաժարած չէր իր խուզարկութիւններէն։

«ասել՝ մ'ի առաջնորդ վարդապետներն՝ որ է-«բենց գտառաց ժողովրդեան արժանապէս հով-«ասութիւնը կը լրեն, անոնց համակրութիւնը «կ'արժանանան, և գտառական ժողովոյ վկայա-«գիրն կ'ընդունին յայսմ մասին։»

Ս. Ներսէս Պատրիարքի նախագահութեան ներքեւ կրօնական Ժողովոյ տուած սոյն որոշումն անշուշտ հակառակ չէր կաթողիկոսական պատուէրին, զոր հոգելոյս Պատրիարքին նոյն նատին մէջ ըրած բերանացի զեկուցումն մէն եւեթ դիտենք, իսկ գրաւոր պատճէնն, եթէ երբեք կայ, ո՛չ ուրեք կը գտնենք։

Եւ այն ժամանակի Վարչութեան այդ որոշումը նո՛ւնն է զոր Աբէ-Եւլ կը պաշտպանէ այսօր։ Նո՛ւն որոշումն է որոյ գործադրման նախանձախնդիր կը գտնուի արդի Ս. Պատրիարք Հայրը, նո՛ւն որոշումն է նաեւ զոր գործադրած է Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրը, վերոյիշեալ կարգ մը վարդապետաց և ծայրագոյն վարդապետաց չտալով եպիսկոպոսական վկայագիր, մինչեւ որ իրենց թեմին մէջ արդիւնք ցուցնեն, ծանօթանան ժողովրդեան, և գաւառանոց հանգրանքը չանին գործնականապէս։

Խնդրոյն այս կարեւորագոյն կէտը լուսաբանելէ ետք, աւելորդ էր վիճաբանութիւնն յառաջ տանիլ։ Բայց կարգ մը իրողութեանց վրայ եւս կ'ուզենք ճշմարտութիւնն ի վեր հանել։

3. Մեր Կարնեցի բարեկամը, եպիսկոպոսական անմիջական ձեռնադրութեան պէտքը ցոյց տալու համար, կը գտնդատին թէ Կարնոյ շատ մը գիւղեր քահանայ չունին, և անհովիւ անխնամ կը մնան։

Բայց Կարնոյ նախորդ առաջնորդ Արիստակէս եպիսկոպոսին Կարնէ մեկնելը դեռ տարի մը չըներ։ Արիստակէս եպիսկոպոս տասնեակ քահանայներ մեկէն կը ձեռնադրէր, և կը յիշենք որ իրեն դէմ Կարնեցւոց գանգատներէն մէկն ալ սա էր «թէ շատ քահանայ կը ձեռնադրէ»։ Ն. Գերապատութեան Կարնէ մեկնելէն ի վեր կոտորած քահանայի՞ց պատահեցաւ արդեօք։ Ո՛րչափ դիտենք, Ինֆլուենցան կամ Ցանկը շատ ղշհեր չբրին այն կողմեր։ Մեր դիտցածն այն է թէ միմիայն Արիստակէս եպիսկոպոսի ձեռնադրած քահանայք դեռ քանի մը տարիներ բաւեն Կարնոյ։

Բայց աստի, երբ մեր բարեկամը կը գանդատին թէ եպիսկոպոս բնաւ չկայ գաւառին մէջ, չենք կրնար մառնալ թէ Պայազիտ մօտ է Կարնոյ, և ի Պայազիտ Յովհաննէս եպիսկոպոսը կայ, որ դէթ քահանայ կրնար ձեռնադրել, եթէ անմիջական պէտք մը կենար։

4. Նամակագիրք կ'ամբաստանեն արդի Վարչութիւնը թէ հակառակ կը շարժի նախորդ Վարչութեան մը որոշման, որ Իւթիւճեան վարդապետին եպիսկոպոսական վկայագիր տալ որոշեր է Տիարպէքիրի առաջնորդութեան առթիւ։

Իրողութիւնը սա է թէ Ս. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրը, քաջալերելու համար վարդապետներն որ Տիարպէքիրի անխնամ թեմին հովուութիւնն ստանձնեն, հաճակեց թէ «վարդապետներէն ո՛վ որ Տիարպէքիրի առաջնորդ ընտրուի և ընդունի, եպիսկոպոսական վկայագիր պիտի տրուի նմա»։ Իւթիւճեան վարդապետ ընտրուեցաւ, բայց չընդունեց առաջնորդութիւնն։ Հետեւապէս այն առթիւ եպիսկոպոսութեան խընդիրը գոյութիւն չի կրնար ունենալ։

5. Մեր նամակագիր բարեկամը, որք, իբրեւ ճշմարիտ դաւառացի, մասնաւոր հոգածութիւն կը ցուցնեն ծախսոյ խնդրոյն, կը գանգատին որ եթէ իրենց նորընտիր առաջնորդին Պէրաթն իբրեւ վարդապետ առնուի, յետոյ եպիսկոպոսութեան Պէրաթը փոխել պէտք կը լինի, որ 100-150 ոսկւոյ ծախք մը կը պատճառէ։

Մեզ կը թուի թէ, բոլոր այն աւագ նկատումներէ ետք որք հարկաւոր կ'ընեն զի առաջնորդը նախ ճանչէ թեմը, ճանչուի և սիրուի թեմականներէն, և յետոյ եպիսկոպոս ձեռնադրուի՝ թեմին մէջ մնալու հաստատ առաջադրութեամբ, այս կարգի նկատումներէ ետքը, կ'ըսենք, դրամի խնդիրը նշանակութիւն պէտք չէ ունենայ։

Բայց մեր բարեկամաց այս առարկութիւն եւս անհիմն է։ Ստուգեցինք թէ այնպիսի նոր ծախք գոյութիւն չունի։ Օրմանեան Սրբազան իբրեւ վարդապետ ընդունած էր իւր առաջնորդական Պէրաթը, բայց եպիսկոպոսական ձեռնադրութենէն ետքը նոր ծախք մը վճարելու չհարկադրեցաւ Կարնոյ մնաւուկը։ Նմանապէս ուրիշ վարդապետ-առաջնորդներ այ։

6. Մեր նամակագիր բարեկամը եպիսկոպոս ուղղելուն պատճառ կը բռնեն թեմին մէջ շատ մը վարդապետներ կենալն, որպէս զի անոնց վրայ ազդեցութիւն ունենայ նորընտիր առաջնորդն։ Եկեղեցականաց ազդեցութիւնն եթէ Կարնեցւոց դադարումը հասկնանք, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն իրենց առաջնորդ կարգել աւելի նպատակայարմար և աւելի օգտակար կը լինէր կարծենք։ Ազդեցութիւնը գիտութեան, բարեկարգութեան, օրինապահութեան և համարձակութեան մէջ է։ Պատրիարքարանն ալ նորընտիր առաջնորդի մը այս հանդամանքները նախ իւր տեղւոյն վրայ տեսնել և յետոյ անոր եպիսկոպոսական վկայագիր տալ կը փափաքի։ Երբ Օրմանեան իբրեւ վարդապետ գնաց Կարին, չինչ կարծեր որ ազդեցութիւնէ զուրկ մնայ թեմին մէջ գտնուող երիցագոյն վարդապետաց վրայ։

7. Մեր Կարնեցի բարեկամը կ'առարկէն թէ Կարնոյ 30-40 անուր յոյն գաղթականութիւնն եպիսկոպոս ունի, և հայ-հռոմէական հատարակութիւնն ալ որ Յոյներէն աւելի բազմաթիւ չէ ի Կարին, նմանապէս եպիսկոպոս ունի, և այս եպիսկոպոսաց հանդէպ մեր վարդապետ առաջնորդն սաստիկ դիրք մը կը բռնէ առաջի կառավարութեան։

Իրաւունք ունէինք ակնկալելու որ դէթ այս կէտի վրայ իրողութիւնը ճշդիւ պարզէին մեր Կարնեցի բարեկամք։ Արդ, իրադեկ կողմերէ մեզ հաղորդուած տեղեկութեանց համեմատ ճշմարտութիւնն այն է թէ Կարնոյ յոյն գաղթականութիւնն այսօր լոկ քահանայի մը տնօրինութեան ներքեւ կը գտնուի։ Գալով հայ-հռոմէական հատարակութեան, որոյ առաջնորդն այն կողմանց հայաբնակ գաւառաց մէջ բնակեալ բոլոր հռոմէադաւանութեանց հովուութիւնը կը վարէ, իրաւ է որ եպիսկոպոսի մը տնօրինութեան ներքեւ կը գտնուէր ժամանակ մը, բայց այն եպիսկոպոս շատ ծերացած և անկարացած լինելով, այժմ մեր վարդապետաց ասոնցմանակից դերապայծառ մը կը վարէ Կարնոյ հայ-հռոմէականաց գործերն։

* * *

Աւասիկ մեր Կարնեցի բարեկամաց առարկութիւնք հանդէպ ճշմարտութեան։ Մենք այս խնդրին յուզեցինք ո՛չ թէ Կարնոյ նորընտիր առաջնորդին արժանիքը խնդրոյ ներքեւ ձգելու համար, այլ գաղափար մը, սկզբունք մը պաշտպանելու համար։ Մեր Կարնեցի նամակագիր բարեկամաց առարկութիւնք մեզ առիթ և իրաւունք կուտան անդամ մ'եւս ամենայն զօրութեամբ պնդելու նո՛ւն գաղափարին, նո՛ւն սկզբունքին վրայ, թէ առաջնորդ ընտրուած վարդապետ մը մինչեւ որ իւր թեմը չճանչէ, իւր թեմականաց նպաստաւոր վկայութիւնը թեմին մէջ իսկ չստանայ և մինչեւ որ ազդեցութիւն չտայ թէ Վիճակին հետ իրօք պակեալ պիտի մնայ, որպէս կը պահանջէ Եկեղեցւոյ դարաւոր օրէնքն, այնպիսւոյն չարուի եպիսկոպոսական վկայագիր։ Մեր Կարնեցի բարեկամք, երբ Տ. Գէորգ Կաթողիկոսին մէկ կարծեցեալ Կոնդակը մեր առիւ դրին, կը մոռնային անշուշտ թէ հոգելոյս Կաթողիկոսին քննադատեալ արարքներէն մին չափէն աւելի անխարականութեամբ կարդ մը մը վարդապետներ եպիսկոպոս ձեռնադրելն էր։ Յայտ մասին Տ. Գէորգ Կաթողիկոսի օրինակն աւելի ևս հետեւելի է Աշտարակեցի մեծանուն Ներսէս Կաթողիկոսին օրինակն, որ եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան մասին շատ խիստ էր, ըստ առաքելական պատուական պատուէրին թէ «վաղվաղակի ձեռն ի վերայ ուրուք մի՛ դնիցես»։ Եւ առ ի՞նչ կը ծառայէ եպիսկոպոսաց թիւը չատցնել մի կողմէ, երբ կաթողիկական ընտրութեան մը առթիւ կը հարկադրինք 60-70 եպիսկոպոսաց մէջէն Դիրքինէսի լաստերով փնտռել արժանաւորագոյնն ի Հայրապետութիւն Հայոց, և հազիւ երկու-երեք հատ կը գտնենք։ Եթէ Կարնեցւոց պահանջումն իրրեւ սկզբունք ընդունուի, ինչպէս չէ մնացած սարկաւագ և տրեղայ և ամենքն ալ վարդապետ կամ ծայրագոյն եղած են, օր մը կուգայ ուր վարդապետ չի մնար և ամենքն եպիսկոպոս կը լինին, որով Հայ Եկեղեցին կը նմանի ծիծաղելի բանակին յորում զինուորէ աւելի սպայ կայ։

Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն, որոյ եկեղեցական կարգապահութեան մասին ցոյց տուած հոգածութիւնը գովելի կը դանենք, մեր Եկեղեցւոյ հնաւանդ սովորութեանց և Ազգ. Վարչութեան լաւագոյն աւանդութեանց հետեւողութեամբ, կը փափաքի եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան խնդարեալ կարգը վերահաստատել, այնպէս ընելով որ թեմի մը վրայ ձեռնադրեալ եպիսկոպոսն ըստ կարելւոյն անբաժան մնայ նոյն թեմէն։ Ասոր առաջին պայման այն է որ առաջնորդն և թեմականք զիրար ի մօտոյ ճանչեն ու գնահատեն և եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնը ժամանակէ մը ետքը գայ նուիրագործելու, ամրապնդելու, աւելի արդիւնաւոր հանդիսացնելու սոյն կապակցութիւն։ Կը յուսանք որ նոյն իսկ Կարնեցւոց մէջ չի գտնուիր իւր Ազգին և Եկեղեցւոյն սէրն անձնական և ժողովական նկատումներէ գեր ի վեր դասող լրջախոհ ազգային մը որ յայտմ մասին իրաւունք չտայ Ս. Պատրիարք Հօր։

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ԴԻՄԱԿԱՅԻՈՐ ԵՒ ԱՆԴԻՄԱԿ
ԸՆԴ ԲԱՐՁՐ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
ՊԱՐՍԿԴԵՍՊԱՆ ՎՍԵՄ. ՄՈՒՍԻՆ ԽԱՆԻ
Ի ՆՊԱՍՍՍ
ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Հինգշաբթի 25/6 փետր. 1890, երեկոյեան
ժամը 4ին
Ի ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ԲԵՐԱՑԻ

ԱՆԴԱՄԲ ՑԱՆՁԱԽՄԲԻ

Վսեմ. Սրբկ	Էֆ. Ուռնեան Նախ-ֆահ
» Էլիաս	» Զայեան Ադինապէտ
» Սեպուհ	պէյ Մաքսուտ Գանյապէտ
Մեծ. Տր. Եղուպեան	Ադինդրպէյ։
Վսեմ. Անտոն	Էֆ. Աղարեան
Արթաքի	խան Նեվրուզ
Մեծ. Աւետիս	Էֆ. Թընկըրեան
» Ահարոն	Էֆ. Մանուկեան
Վսեմ. Գաբրիէլ	Էֆ. Նորատունկեան
Մեծ. Գառնիկ	» Ֆրնտքլեան
» Գասպար	» Թոքաթլեան
» Զարեհ	» Եռստիֆեան
Պ. Իօձէն	Ռաբարոռ
Վսեմ. Կարապետ	» Խաստրեան
Մեծ. Կարապետ	» Սրվանձեան
» Հրանտ	» Ասատուր
» Մանուէլ	» Շնորհքեան
» Մարտիկ	» Յակոբեան
» Միհրան	» Այանեան
» Միհրդատ	» Նորատունկեան
» Մկրտիչ	» Գաղանճեան
» Տր. Յարութիւն	» Թիրեաքեան
» Յովհաննէս	» Խասեան
» Յովհաննէս	» Թորոսեան
» Նշան	» Հարէնց
» Նշան	» Փափազեան
» Պաթիսթ	» Տէօվլէթեան
Վսեմ. Պլուտի	փաշա
Պ. Ռօսլէռ	Էֆ.
» Սարգիս	» Թաշճեան
» Սրիրաքի	» Ալէքսանդրիտի
Վսեմ. Տիմիդրաքի	» Եէնիտունեա
Վսեմ. Տիւսաբ	փաշա

—)(64)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՆՑԵԱԼԸ

Յաջորդ օրն իսկ Ժիէն հասան եւ համաձայնեցան դատաւորին հետ որ իրողութիւնն յայտնեց անոնց։

Միւս օրը Սէրտոն կը գտնուէին։

Գիւղ մտնելէ առաջ բաժնուած էին իրարմէ, վասն զի յաջողելու համար հարկ էր որ այնուհետեւ այլեւս զիրար ճանչնալու երեւոյթ չունենային։

Պակաթէլ և Մարէսքօ երեսուն տարեկան կային։ Պակաթէլ երկար սև մօրուք մը ունէր։ չրթունքը կարմիր էին և աչքերը սև, հարուսի բնակչաց վառվռուն աչքեր, ողջիչ և անոյշ։ Մարսիլիացի էր։

Մարէսքօ, միջահասակ, հուժկու երիտասարդ մըն էր, կապոյտ աչքերով, լուրջ դէմքով, ու լաւ արբեցող մըն էր։

Հիւսիսի գաւառի մը մէջ ծնած էր։

Հինգ տարւոյ արձակուրդ մը վայելելէ յետոյ, գիւղացի մինչեւ օրը զիրար գտնելով ոստիկանական պաշտօնատան մէջ, բարեկամութիւն հաստատած էին։

Ի՞նչպէս պիտի ընէր Մարէսքօ՝ Շանդկրըլէի մէջ։

Միռ-ա-Մօռի եւ Լա Հէյոյի միջամտութիւնը՝ հայր Բուրաժօյի մահուան ու Վիրժինի Լաթուշի սպանութեան գործին մէջ՝ իր ուշադրութենէն վրիպած չէր։ Առանց գիտնալու թէ ինչու համար, եւ դժուար էր իրեն բացատրել իր այս հաւատքին պատճառը, կ'ըսէր ինքնին թէ Լա Հէյոյնը, կամ դէթ Միռ-ա-Մօռ դեր մը կատարած էր Ֆէյլի տան մէջ։

Ի՞նչ էր այդ դերը։ Երկուքը միանգամայն յանցաւո՞ր էին արդեօք։ Չէր գիտեր։ եւ այդ մասին ապահովութիւն ըստանալու համար էր որ դէպի Շանդկրըլէի ջաղացքը կը դիմէր։

Դժուար չէր իրեն՝ Հէյոյնի հետ ծանօթանալ։

Աւասիկ ի՞նչ ընթացք բռնեց։

Ինքն ալ գաղտորսորդութիւն ըրած էր, երբ փոքր էր տակաւին ու Հիւսիսի գաւառները կը բնակէր, իր զինուորական ծառայութենէն առաջ։ Շուտով գտաւ ճագարներուն ու նապաստակներուն հետեւած արահետները։ Քանի մը ժամուան մէջ թեթեւաշարժ կերպով թակարդներ լարած էր ու յաջողած էր մէկ գիշերուան մէջ անտառին բոլոր ճագարներն որսալ։

Պ. Բէռօչէլ ըսած էր Մարէսքօյին թէ Միռ-ա-Մօռ գաւառին ամենէն աւելի ծանօթ գաղտորսներէ մին էր, եւ Մարէսքօ ձեռքերը չփելով։

—Շուտով ինձ բարեկամ պիտի ընեմ զինքը, պատասխանած էր։

Բիչ յետոյ ջաղացքը հասաւ։

Հէյոյնը հոն չէր։ Իր կինը միայն կարագ կը պատրաստէր մեծ սրահին խորը։

Ներս մտաւ, քաղաքավարութեամբ ողջունելով։

—Միռ-ա-Մօռ պտտելո՞ւ ելած է։

—Ի՞նչ կայ որ, ըսաւ Լա Հէյոյն պաշտպանողական շեշտով մը։ Ի՞նչ կ'ուզէք իրմէ։

—Երբ որ գայ, կ'ըսեմ իրեն։

—Չեզի կը ճանչնայ։

—Ո՛չ։ Եւ ո՛չ իսկ տեսած է զիս։ Ես տեղացի չեմ, հիւսիսային գաւառներէն եմ, սահմանագլխոյ մօտ։

—Թերեւս ալիւրի ու ցորենի համար կը ճանրորդէք։

Մարէսքօ քրքիջ մը արձակեց։

—Չէ՛, ըսաւ, ճագարի համար կը ճանրորդեմ։

Եւ շուաններու խոշոր ծրար մը հանեց, զրոս խնամով փաթթած ու պահած էր հագուստին ներքեւ։

—Ուրեմն իրեն ապասեցէք, եթէ այդ բանին համար եկած էք։ Բայց պահպանները շատ են այս կողմեր եւ դժուարաւ կ'ապրինք։ Աւելի ազէկ կ'ընէք ձեր երկիրը վերադառնալով։

Եւ մերթ ընդ մերթ Լա Հէյոյն կը բռնար անօթին խուփը տեսնելու համար թէ կարագն ի՞նչ վիճակի մէջ է։

—Հսի՛ ձեզ, վրայ բերաւ Մարէսքօ, թէ ճագարի համար կը ճանրորդեմ։ Իմ արհեստս աւելի գնել է ուրիշներէն քան թէ անձամբ գաղտորսութիւն ընել, թէպէտ ի կարիին, ես ալ չեմ նեղանար...

—Դուք ճագարի առեւտո՞ւր կ'ընէք։

—Այո՛։

—Եւ զանոնք Բարիզի վաճառականները՞ կը գրկէք։

—Այո՛։ Հայր Միռ ա Մօռ հատը քանի՞ կը ծախէ որսի վաճառականներուն։

—Հատը քսան սուսի, երբեմն ալ քսան երկուքի։

—Գողութիւն է այդ։

—Ա՜հ բրաւ Լա Հէյոյն գուշակելով որ շահարեր գործ մը կար։

—Գողութիւն է այդ, բարձրաձայն կ'ըսեմ, ճշմարիտ գողութիւն մըն է, կ'ըսէր Մարէսքօ համոզուած։

—Դուք աւելի սո՞ւղ կը վճարէք, պարոն։

—Հատը երեսուն սուսի։

—Իսկ նապաստակնե՞րը։

—Զորսական ֆրանքի։

—Այն տաեն, էրկանս հետ պիտի համաձայնիք ապահովապէս։

Մարէսքօ ժպիտ մը զսպեց։

—Ես ալ կը յուսամ, ըսաւ քթին տակէն։

—Ահա ինքն ալ կուգայ, ըսաւ Լա Հէյոյն։

Մարէսքօ դնաց դուրսը դիտել։ Ո՛չ ոք կար։

—Ուսկի՞ց կը տեսնէք, հարցուց։

—Մտիկ ըրէ՛ք։

Զուարթ գիւղացւոյն երգելու ձայնը կը լսուէր Պէսվրօնի երկայնութեամբ ու ջաղացքին շրջակայքը տարածուող անտառներուն մէջ։

—Ի՞նքն է որ կ'երգէ։

—Այո՛։

—Ի՞նչ ալ ազուոր ձայն ունի։ Անտառապահներուն ազդարարելու համա՞ր է։

—Ո՛չ։ Նա ամէն ժամանակ կ'երգէ։ Շատ զուարթ է։

—Ուրեմն իրարմէ պիտի սխորժինք, վասն զի ես ալ շատ մը երգեր գիտեմ։

Միռ-ա-Մօռ տուն կը մտնէր։ Մարէսքօն տեսնելով կանգ առաւ։

—Պարոնը եկած է ճագարներ գնել քեզմէ, ըսաւ Լա Հէյոյն ոտիկանը ցոյց տալով, առանց ծփոցը դարձուցանելէ դադրելու։

—Այո՛, և երբեմն ալ որսալու համար, ի հարկին։

—Ա՛հ, ա՛հ, դուք գաղտորսութի՞ւն կ'ընէք։

—Բիչ մը, բարեկամս։ Տե՛ս...

Եւ շուանները ցոյց տուաւ, սուտակին տակէն։

—Ագկից բան չեղեր, ըսաւ Հէյոյն կասկածոտ կերպով մը։ Գործած ժամանակնիդ տեսնելու է։ Պէրժերոյի անտառներն հեռու չեն։ կ'ուզէ՞ք հետս գալ։ Իսկոյն պիտի տեսնեմ թէ ձեռքերնիդ վարժ են։ Պէրժերոյի անտառները կ'ըսեմ, որովհետեւ խօսք տուած եմ Ֆէյլի Տան հողերուն մէջ գաղտորսութիւն չընել։ Իրաւ է թէ հայր Բուրաժօ մեռած է, բայց այդ բան արգելք մը չէ որ խօսքս չի բռնեմ։ Երթա՞նք։

—Այո՛, երթանք։

Ճանրայ ելան։ Երեք ժամ յետոյ կը վերադառնային, թեւ թեւի տուած։ Միռ-ա-Մօռ այլ եւս կասկած չունէր։

(Շարունակի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓԽԱՆՍ

Ազգային Ժողովոյ Ժ. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 26 յուն., ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Ատենը պիտի բացուի ժամ ճիշդ 7 ին և փակուի 10 ին։

Կը հրաւիրեմք Ազգային Երեսփոխանները որ համին ներկայ դանուիլ։

Մնամք ազօթարար

ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԽՈՐԻՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

23 յունուար 1890

ՕՐԱԿԱՐԳ

Տեղեկագիր Կաթողիկոսական Ցանձնաժողովոյ (Դ–Նդ.)։

Ատենադպիր
Մ. Ց. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

Օրթագիւղի Ս. Հռիփսիմեանց ու Նեկտարիսեան վարժարանին ի նպաստ անցեալ տարի կազմակերպուած ընտանեկան երեկոյթը այնպիսի տիրոջ մը տալու օրութիւն մը թողած էր որ այս տարի եւս նմանօրինակ երեկոյթ մը տալու փափագ յայտնուեցաւ։ Այս փափագանաց հաճառ, խնամակալութիւնն որոշած է յիշեալ վարժարանին ի նպաստ երեկոյթ մը տալ փետրուար 12 երկուշաբթի գիշեր գիւղին Բարեսէր ընկերութեան թատրոնին մէջ։ Տարակոյս չունինք թէ սոյն հանդէս, իւր նախորդին նման, պիտի պակուի ամենայն յաջողութեամբ։

Վսեմ. Զունդ Ասպետին կողմէ այս առաւօտ մայրաքաղաքս հասած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Տիկին Նեկտար Զունդ ասպետուհւոյն մահուան լուրն հաղորդող հեռագիրը անհիմն է։

ԱԶՆ. ՍԱՐԳԻՍ ԷՖ. ԿԻՒԼԻՊԷՆԿԵԱՆԻ
ՆԱԽԱԴԱՏԱՀԱՅԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ԴԻՄԱԿԱՌՈՒ ԵՒ ԱՆԴԻՄԱԿ
Ի ՆՊԱՍ
ԱՐՔՍԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
Ի ԹԱՏՐՈՆ ԲԱՂԿԵԴՈՆԻ
Շաբաթ էջէր 3 Փետր. 1890 ժամը 4 ին
Վայելուչ զգեստ կրելն անհրաժեշտ է

Մեծ. Անդամք Կարգադիր-Մատնախմբին

Ատենապետ Թաշճեան Սարգիս
Ատենադպիր Մոսուլեան Յարութիւն
Գանձապետ Սարգսօվ Գառնիկ
Գոռանեան Սարգիս
Նորատեան Աւետիս
Կամսարական Արմենակ
Կիւլպէնկեան Կիւլպէնկ
Գիւլպէնկեան Դաւուտ
Ղազարոսեան Բարսեղ
Մանուկեան Մկրտիչ
Մխաքեան Տիրան
Յովակիմեան Յովակիմ
Ներսէսեան Լեւոն
Շերիմեան Միհրան
Զէրքէշեան Գարեգին
Պէյլէրեան Եղիա
Պէնկեան Յակոբ
Ռոպերթ Էվվի
Ստամպոլլուեան Բարսեղ
Ֆնագլեան Արտաշէս

Կարգադիր Ցանձնաժողովոյ Պատ. անդամներէն ոմանց անուններ, Պատ. լրագրոյդ մէջ նախապէս հրատարակեալ ցուցակին մէջ սխալմամբ նշանակուած չըլլալով՝ կը խնդրեմք որ համիք սոյն պաշտօնական ցուցակն հրատարակել։

Վ. Ատենապետ
Յ. Ս. ԴԻՄԱՔՍԵԱՆ

24 յունվար 1890
Գասրը-քէյ

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

Բ. Ա. Ռ. Ա. Ր. Ա. Ն

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻՑ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Հրատարակուեցաւ 26րդ թերթն որ կը հասնի մինչեւ Ferme բառը։

ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԴՐԱՏՈՒՆԸ ներկայիս կը ծանուցանէ թէ՝ մայրաքաղաքիս և թէ՝ գաւառաց վարժարանաց տեսուչներուն՝ թէ կրնան դիմել Դրատունս և ստանալ ձրի մէկական օրինակ։

Նիկողայոս Տէր Ղեւոնդեանցի
ՏԱՐԵՐԲ ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
Մատ. Ա. Ե Մատ. Բ.

Սահակեանցի
ՍԲԲԱԶԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԻՆ ՈՒԽՏԻ տպեալ յատուկ հրամանաւ Վեհ. Հայրապետին ամենայն Հայոց։

Սոյն կրկին հրատարակութեանց խըզճմիտ ուսումնասիրութիւնը պիտի համոզէ յարգելի ուսուցչական մարմինն՝ այդ հրատարակութեանց ունեցած առաւելութեանց վրայ իւրանց նախորդաց հետ բաղդատմամբ, և ըստ այնմ պիտի դիւրացնէ ազգ. մանկաւոյն կրթութիւնը սոյն երկու յոյժ կարեւոր ճիւղերուն մէջ։ Գաւառներէն դիմողք պէտք է գէթ երեք դահեկանի փոստի ծախուց համար թղթադրոյմ ուղարկեն։

«Բիւզանդեան Դրատունը» բաց է ամեն առաւօտ և երեկոյ։ Իսկ երեքշաբթի և ուրբաթ օրերն առաւօտուընէ մինչեւ երեկոյ, ի Ղալաթիա, Սեղրոս խան, թիւ. 5։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԵՐ

Սանկտէ Երկրորդ ասիճան տըրուեցաւ Գանտիայի գաւառին թղթակցութեանց անօրէն Իպրահիմ Մուգպիլ պէյի և Սկիւտարի նախնական դատարանի անդամներէն Մարգար էֆէնտիի։

Սայիտէի աստիճան՝ վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին քարտուղարներէն Ապտուլլահ Թէվֆիգ էֆէնտիի և Պէյոլի գաւառին նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Իպրահիմ Հիւսնի էֆէնտիի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Զինուորական Քննիչ Ցանձնաժողովոյ անդամներէն Ֆէրիդ Հիլմի փաշայի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն Ցանձնաժողովոյ անդամներէն Մերլիվա Ահմէտ Աֆիֆի փաշայի։

Երկրորդ կարգի Շեֆգատթ՝ հանդուցեալ Սգրեբէր Բաշխա փաշայի կնոջ՝ Տիկին Քարոլինա Սգրեբէրի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Հնդկաստանցի վաճառական Հաճի Հասան էֆէնտիի և ռուսիայի Պ. Եաքօ Անտրէնոսոֆի։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Արտաքին գործոց նախարարութեան եւմացոյցի քննիչ յանձնաժողովն երեկ ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Վսեմ. Յարութիւն փաշայի և երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Ցանձնաժողովը կը կազմէին Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականի օգնական Վսեմ. Էլիաս էֆ. վիճակագրութեանց տընօրէն Համնի պէյ, թղթակցութեանց դիւանին գլխ–տնօրէն Մուսթաֆա Թահսին պէյ և հաշուակալութեան դիւանին առաջին քարտուղար Խաչիկ էֆէնտի։

—Աւստրիական դեսպան պատուելի Բարիէ և ամերիկան դեսպան Պ. Սալմ՝ Հիրշ երեկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ–Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին հետ։

— —

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՆՐՈՒԱՅԻՆ ՁՈՒՐԵՐԸ

Ըստ առաջարկութեան բժշկապետ Մավրօյէնի փաշայի, Վեհ. Սուլթանն հրամայած է մասնաժողով մը կազմել երկու բժիշկ ու մէկ քիմիագէտ բաղկացեալ, պաշտօն ունենալով Թուրքիոյ գանագան կողմերը շրջիլ և դըտնուած հանրային ջուրերը տարրալուծել։ Անդամ մը որ այդ ջուրերը ընդունուին վճռաւորութեան մէջ, անոնց օգտակար հանդամանքը ճանչցուելով, տարեկան իրը երկու միլիոն ֆրանք հատոյթ պիտի բերեն Տերութեան։ Վերոյիշեալ յանձնաժողովին անդամակցութեան համար Մավրօյէնի փաշայի կողմէ առաջարկեալ բժիշկներն են Տքթ. Մաքքիսի փաշա և Տիքա պէյ։

— —

ԴԱՐԱՏԱՂԻ ԻԵԹԵՒՆԸ

Զէթինէէն կը հեռագրեն թէ Գարատաղի իշխանը մտադիր է յառաջիկայ գարնան Կ. Պոլիս գալ, յայտնելու համար Վեհ. Սուլթանին։

— —

ԲԱԹԱՆԹԻ ՏՈՒՐԲԸ

Ա.յն յանձնաժողովը, որ պաշտօն ունի քննել Բաթանթի տրոց գործադրութեան եղանակին յատուկ կանոնագիրն, երեկ ի նիստ գումարեցաւ ի Բ. Դուռն ընդ նախագահութեամբ Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշայի։ Ցանձնաժողովը կը կազմէին Բաթանթի վարչութեան նախագահ Մազհար էֆէնտի, արտաքին թղթակցութեանց քարտուղար Նաում էֆէնտի, իրաւագէտ խորհրդական Վսեմ. Գարբիել աւ Կէչէր էֆէնտիք և օտար դեսպանատանց երկրորդ թարգմանք։ Երեկի նստին մէջ օտար տերութեանց ներկայացուցիչք միաձայնութեամբ ընդունեցին Բաթանթի տրոց գործադրութեան եղանակին վերաբերեալ կանոնագիրն, որով տասողբուեցաւ պատրաստուած տեղեկագիրը։

Այս տեղեկագիր ի ժողոյ Բարձր. Մեծ–Եպարքոսին պիտի մատուցուի, Նախարարաց Խորհրդոյ մէջ քննուելու համար։

Տերութիւնք արդէն ընդունած էին Բաթանթի համար յառաջադոյն հրատարակեալ օրէնքն և միայն գործադրութեան եղանակին վերաբերեալ կանոնագրոյն նկատմամբ անհամաձայնութիւն մը ծագած էր։ Արդ, գործադրութեան եղանակն ևս ընդունուած լլալով, Բաթանթի տուրքը բնականաբար ամեն կողմ գործադրութեան պիտի դրուի կարս։ Իրատէին եղեալ յեռոյ։

— —

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐ

Թուրքեւռուսական մաքսային դաշնագրոյն վերանորոգման համար ռուսական պատուիրակ Պ. Թէվիրեաղէֆ ընտանեօք Ռուսիա ուղեւորեցաւ։ Բանակցութիւնք իր վերադարձէն յետոյ միայն պիտի սկսին։

— —

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐԳԵՒՔ

Բուլկարի երկաթուղեայ վերջին վիճակահանութենէն (120րդ) որ կատարուեցաւ շաբաթ օրը, Հանրային Պարտուց վարչութիւնը չահած է երկու պարգեւներ, մին 25,000 ֆր. ի և միւսը 1000 ֆր. ի։ Յիշեալ վարչութիւնն այս դումարները կը յատկացնէ նոր պարտատոմսեր գնելու, որով երկաթուղոյ նոյնքան արժէթուղթք կը պակսին հրապարակէն։

— —

Պ. ՏԻՄԻԳՐԻ ՆԷԼԻՏՈՅ

Ռուսական դեսպանի որդի Պ. Տիմիգրի Նէլիտոֆ որ Ամէնքի ռուսական դեսպանատան կցորդի պաշտօնը վարած էր, Ս. Փիրիչի պատուանշանն ստացեր է Եօրկիսս թագաւորէն։

— —

ԵՊԱՀՈՅՏԻ ԱՌԵՒՏՈՒՐ

Իսքէյէն և Եէնիճէյ կը դրեն թէ ծիսխոսի վրայ մեծ գործեր կ'ըլլան այդ գիւղաքաղաքայ մէջ, մանաւանդ Եգիպտոսի հետ, որ մեծաքանակ գնում ներ կընէ այն կարգադրութենէն ի վեր, որ եղած է յեգիպտոս ներածելի օսմանեան ծիսխոսներուն նկատմամբ։

— —

ԻԶՄԷԻԹ ԷՖԷՆՏԻ

Կայս. հրամանաւ՝ հեռագրական և թղթատարական նախորդ անօրէն Իզմէթ էֆէնտի հանդստեան կոչուած է։

— —

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՍԷԼԱՆԻԿԻ

Ռաւեւտական նախարարութեան որոշմամբ, Սէլանիկի նորահաստատ երկրագործական վարժարանին և տիպար ագարակին անօրէն կարգուած է Վիթալիս էֆէնտի, որ Եւրոպոյ մէջ իւր ուսումն առած մասնագէտ մ'է։ Վիթալիս էֆէնտիի օգնական և միանգամայն երկրագործութեան տեսակետ մասին ուսուցիչ կարգուած է Իպրահիմ Լուհէմ էֆէնտի, նախկին չրջանաւարտ Միւքիյէ վարժարանին։ Երկրագործութեան գործնական մասին ուսուցիչ կարգուած է Մելքոն էֆէնտի, վկայեալ Ֆլորենսայի երկրագործական վարժարանէն։ Սորա արդէն Սելանիկի ուղեւորած են իրենց պաշտօնի գլուխն անցնելու։

— —

ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔ

Զինուորական առաքմանց համար պատրաստուած կանոնագիրը, զոր խմբագրած է Սպարապետի Դրան մէջ կազմեալ յատուկ յանձնաժողով մը, վաւերացած է կայս. Իրատէով։ Այս կանոնագիր կը տպագրուի զինուորական տպարանին մէջ։

* *

Սպարապետի Դրան մէջ կազմեալ յատուկ յանձնաժողով մը պատրաստած է Զինուորական Պատժական օրէնք մը, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով։ Այս օրէնք ցարդ դոյութիւն չունէր և զինուորական ատանք ցարդ քաղաքային օրինաց կը հետեւէին։ Այս օրինագիրն ևս կը տպագրուի զինուորական տպարանին մէջ։

Սկիւտարի հրկիզեալ Նպաստամատոյց յանձնաժողովն ի նիստ գումարեցաւ երէկ ընդ նախագահութեամբ Ներքին գործոց նախարար Վսեմ. Միւնիր փաշայի։ Ցանձնաժողովը կը կազմէին Հանրային Պարտուց վարչութեան տնօրէն Սէլիմ Մէլհամէ էֆէնտի, Թաղապետութեան Զ. շրջանակին տնօրէն Պլաք պէյ, Քաղաքապետութեան ժողովոյ նախագահ Ահմէտ փաշա և նոյն ժողովոյ անդամներէն Անտոն էֆէնտի։

—Եվմական նախարարութեան քննիչներէն Նամըգ պէյ երէկ Զմիւռնիա ուղեւորեցաւ։

—Եանեոյէն կը գրեն թէ ինֆլուէնցան այնտեղ եւս ճարակել սկսած է։ 20000 բնակչաց 2000ը, այսինքն ժողովրդեան 100ին 10ը բռնուած են այդ հիւանդութենէն որ սակայն մահացու հանգամանք մը չունի եղեր այնտեղ։

—Նիկոմիդիոյ մէջ ինֆլուէնցան նուազել սկսած է։

—Շաբաթ օրը Ոսկեղջիւրի մէջ նաւակ մը չրջեցաւ ցուկանաւի մը բաղխուելէն։ Նաւակին մէջ գտնուող չորս հրեաներ թէեւ ծովը ինկան, սակայն ազատեցան։ Նաւավարը միայն խղդուեցաւ։

—Թէսսալիէ գործարանին մէջ աշխատելու համար զինուորներ պիտի ընտրուին արհեստական զօրագունդէն։

—Երէկ իրիկուն Մոմխանէի առջեւէն անցնող ցուկանաւ մը, որ առագաստ պարզած կերթար, նաւակ մը ընկղմեց, յորում բաց ի նաւավարէն, վեց ուղեւորք կը գտնուէին։ Մօտը գտնուող ուրիշ նաւակներ ժամանակին հասնելով, մեծ գրժուարութեամբ ազատեցին ուղեւորներն և նաւավարը որ մարած էր։

—Քաղաքապետութիւնն որոշած է որ թրամվէյի կառքերու մէջ քսան փարանոց տոմսակներ տրուին քաղաքային ու զինուորական վարժարանաց աշակերտներուն և իր այս որոշումը մատուցած է Սպարապետի Դրան և Կրթական նախարարութեան, որպէս զի գործադրել տան զայն թրամուէյի վարչութեան, որ ցարդ կ'ընդդիմանար։

—Երկուշաբթի գիշեր Գուզկունճուքի մէջ մարդասպանութիւն մը գործուեցաւ։ Տիմիթրի անուն մարդ մը գիւղին Տէրէ Իչի կոչուած տեղը գինետան մը առջեւ դաշոյնով սպաննեց Նիսիմ անուն հրեայ պարտիզպան մը։ Ոստիկանք մարդասպանը ձերբակալեցին։

—Բան տեղեկութեանց Սապահ. Պէրութեի մէջ հրատարակեալ Խասպան Իսա Մէնէն լրագիրը դատարանի դատապարտուած է, որովհետեւ կրօնական խնդրոյ վրայ յօդուածներ կը հրատարակէր։ Ասոնց առաջ Իսմէթ Ալի անուն թերթն ևս դադրած էր մի և նոյն պատճառաւ։

—Ատանայի երկրագործական քննիչը Գոզան գաւառը գնացեր է, ուր խուրդք մեծ վնասներ կը հասցնեն հունձքերուն։ Քննիչն հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնու այդ անասնոց ջնջման համար։

—Նախարարաց գիշեր յայն երեքասարդ մը՝ ի Բերա Պայրը–Բագարի կողմը կեցող Հէվֆէյի մը դրամատուն յանկարծակիով փորձեց փախչիլ, սակայն Հէվֆէյնն եռեւէն վազելով յաջողեցաւ բռնել գողն այն պահուն երբ ոտքը սահելով կ'իյնար, ալ ազգրը ծանրապէս վիրաւորուած։ Ոստիկանք վրայ հասան և գողը ձերբակալելով ստիպուեցան պատգարակով պահպանոց փոխադրել։

—Պէրութի նախորդ կառավարիչ Ահմէտ Նէֆիպ փաշա երէկ առաւօտ Պրուսա ուղեւորեցաւ։

—Մեծ–Եպարքոսին եղբայր և Ատանայի նորընտիր կուսակալ Շաքիր փաշա որ չորեքշաբթի օրը Իզմիր հասած էր, շաբաթ օրը մեկնած է անտի իւր պաշտօնատեղին ուղեւորելու համար։

—Մարաքաքաքիս իտալական դեսպանատան նախորդ առաջին քարտուղար Պ. Թուրֆինի, որ Բէյղպի ընդհ. հիւպատոս անուանուած է, նախընթաց օր իւր նոր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ ընտանեօք։

—Առողջապահական վարչութիւնն իւր վերջին նստին մէջ տեղեկագիր մը պատրաստած է մայրաքաղաքիս մէջ տիրող համաճարակ հիւանդութեանց վրայ։ Այս տեղեկագիր կայս. կառավարութեան պիտի մատուցուի։

—Ոստիկանութեան պաշտօնեայք Ահմէտ էֆէնտի անուն մարդ մը ձերբակալած են։ Այս մարդ իւր տան մէջ գտնուող հիւանդ կնոջ մը դեղին մէջ լուցկիի գլուխներ նետած է։ Հիւանդը դեղը բերանը առնելուն տարօրինակ համ մը առնելով կը կասկածի։ Բժիշկներ կոչուելով կը տարրալուծեն դեղն և իրողութիւնը կը հաստատեն։ Ահմէտ էֆէնտի ձերբակալուելով հարցաքննութեան կ'ենթարկուի և կը հաստատուի թէ մտային խանգարում ունի։

—Պոլսոյ նախնական դատարանին Հուգուզի առաջին ճիւղն առաւօտները ժամ 5ին բացուելով մինչեւ $5^1/_2$ մասնաւոր խընդիրներով և յետոյ մինչեւ $10^1/_2$ դատերով պիտի զբաղի։

—Ձերբեռէ Պոհէյնէ կը հերքէ այն լուրը թէ Մաբս շոգենաւը Մարսուէյի վարչութեան կողմէ գնուած է։

—Իզմիրի Էմբարքով լրագիրը կը պատմէ թէ յունուար 15ի երեկոյին Սարայքէօյի կայարանին ու Տէֆիրդի քաղաքին միջեւ գտնուած ճանրուն վրայ երթեւեկող կառք մը, այս վերջին քաղաքէն քիչ հեռաւորութեամբ յարձակում կրեր է վեց զինեալ չարագործներէ որք կողոպտեր են կառքին մէջ գտնուող վեց անձինքը։ Այս վերջինք, որոց մէջ կը գըտնուին ոստիկանութեան սպայ մը և երկաթուղոյ պաշտօնատար մը, իրողութիւնը ծանուցեր են Տէֆիրդի գայմագամին որ անմիջապէս ճանրայ ելեր է և ամբողջ գիշերը խուզարկութիւններ կատարել տալով բազմաթիւ մարդիկ ձերբակալուեր են։

ՀԱԶՈՒԱԴԷՊ ԱՌԻԹ

ԲՐԻՏԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱՐԱՆ
ԶԼՄՊԸՐԻՍ

ENCYCLOPŒDIA

Այս գերազանց գործ, որ տեսակին մէջ առաջնակարգ կը հանդիսանայ, 10 հատատակազմ հատորներէ բաղկացեալ է, մաքուր թղթի վրայ գեղեցիկ մանրատառ տպագրութեամբ, իւրաքանչիւր էջ երկու սիւնակի բաժնուած, աշխարհագրական, բնաբանական, գեղարուեստական և այլ ընտիր ընտիր պատկերներով, գծագրութեամբ և նշանաւոր մարդկան կենդանագրերով ու ձեռագրերով զարդարուած, և կը պարունակէ աւելի քան 27,000 յօդուած, 8,320 մեծադիր էջերու վրայ։ Պատմական, հնախօսական, աշխարհագրական, գիտական, ազգագրական, մատենագրական և թէ՝ գեղարուեստից, թէ հասարակ արհեստից վերաբերեալ խնդիրք, գործք և գործիք առաջնակարգ ձեռնհասութեամբ օժտեալ հեղինակաց գրչին ներքեւ պարզուած և լուսաբանուած են սկզբտական հանճարի այս գեղեցկագոյն ու ճոխագոյն արտադրութեան մէջ։

Մասնաւոր պատճառաւ մը ի վաճառ հանուած է այս գործէն օրինակ մը։ Տան հատորներն ալ մաքուր վիճակի մէջ։ Վերջին գլխ՝ հինգ անգ. ոսկի։ Դիմել առ Տէօքմէճեան էֆէնտի, ի տպարանի Աբեռեռ լրագրոյ։

ՏՕԲԹՕՐ Գ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Սկիւտարէն փոխադրուած է ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9։

Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ իւր բնակարանը կ'ընդունի հիւանդներն և երեքշաբթի օրեր ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։

Նաև ըստ առաջնոյն Սկիւտար կը գտնուի առաւօտներն մինչ կէս օր։

47

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Պերլին, 4 փետր.

Նորդ Տոյչ Ալ. Զայտուդ կը յայտարարէ թէ Պիսմարք իշխանին և ընդոծիլ գնդապետին միջեւ իսօակցութիւնն, որ հրատարակուած է այս վերջնոյն տետրակին մէջ, բոլորովին սխալ է։ Նոյնպէս սխալ ներկայացուած է Գահաժառանգին (Ֆրէտերիք Գ. Կայսրը) ընթացքն, որովհետեւ նա միայն ազգուաքար ոյժ կուտար Պիսմարք իշխանին խաղաղութիւն պայմանելու համար, մինչդեռ թագաւորն ուզեց յառաջ տանել պատերազմը։ Մնաց որ, Սգոֆել գնդապետը կը մնայ Գերմանիոյ, Աւստրիոյ և Ֆրանսայի միջեւ կեցող յարաբերութեանց տարբերութիւնը, և թէ Ֆրանսայի հետ հաշտութեամբ գործելը բնաւ օգուտ չը պիտի ունենայ Գերմանիոյ, որ դարերէ ի վեր եղած է և ապագայ դարուց մէջ ալ ենթակայ պիտի ըլլայ Ֆրանսայի կողմէ։ «Գերմանիոյ համար կը մնայ միմիայն զինուորական երաշխաւորութիւն։»

(Շարունակութիւնը ետքը)

Պերլին, 3 փետր.

Կայսրն այցելից Լիխդերֆելտէի Զինուորական վարժարանը։ Խօսքն ուղղելով այն այակերացաց որք վարժարանէն կ'ելլեն՝ բանակին մէջ մտնելու համար իրը սպայ, Կայսրն ըսաւ. «Շատ ծանր ժամանակի մը մէջ կ'ապրինք, ուր իւրաքանչիւրէն ծանրագոյն բաներ կը պահանջուին։ պարզութիւն, ժուժկալութիւն կը խնդրուի և ոչ պերճանք։ Կայսրութեան քանի մը կողմերէն դանդատներ եկան ինձ ստորադասելոց վրայ ի զարշ դրուած ծայրայեղութեանց մասին։ սպայն ոչ խրոխտ և ոչ իսկ ս ը ը ա ա ։ է վնասուրաց նկատմամբ, այլ համբերատար և ներողամիտ։ Իւրաքանչիւրին կարողութիւնէն վեր բան պէտք չէ պահանջել։ Այս ժամանակիս ուրՄիտատութեան դէմ անչափ յարձակումներ կ'ըլլան, սպայներու պարտաւորութիւնն է իրենց բոլոր ուժով նեցուկ ըլլալ նմա, ոչ միայն իրենց պաշտօնին և անհատական կենաց մէջ։»

Պէլկրատ, 4 փետր.

Գարատաղի արտասովոր պատուիրակ Պ. Վասքովիչ մեկնեցաւ ի Կ. Պոլիս։

Պէլկրատ, 4 փետր.

Կը հաստատուի այն լուր թէ կառավարութիւնը պիտի առաջարկէ Երեսփոխանաց ժողովին՝ տուրքերը բարձրացնել, բանակին սպառազինումն ի գլուխ հանելու համար։

Բեգրպուրգ, 4 փետր.

Սգոֆել գնդապետին տետրակը չափազանց անհաճոյ տպաւորութիւն յառաջ կը բերէ ասա։ Լրագիրք կ'ըսեն թէ կարծես ֆրանսական բանակը կը վախնայ Գերմանիոյ դէմ պատերազմելէ։ (Շարունակութիւնը ետքագոյն)

Բեգրպուրգ 4 փետր.

Հնդկական Համաժողովը հրաւիրեց կառավարութիւնն որ Հնդկական կաճառ մը հաստատէ ի Կ. Պոլիս։

Պէլկրատ, 4 փետր.

Պաշտօնական Օրագիրը կը հրատարակէ բանակին բարձրագոյն հրամանատարութեանց մէջ փոփոխութիւն մը։ Ի մէջի այլոց, Պ. Պոդոսեվիչ Դանուբի զորաբաժնոյն հրամանատար անուանուած է։

Լոնտոն, 4 փետր.

Թայմս կ'իմանայ թէ Լոնտոնի ռուսական դեսպան Պ. տը Սգաստ Բեգերսպուրգ դնացած է Անգլիոյ և Բարթուգալի մէջեւ կեցած վէճին վրայ տեղեկութիւն հաղորդելու համար։

Բարիզ, 4 փետր.

Երեսփոխանաց ժողովը. Եվմական նախարարն հաղորդեց 1889 տարեշրջանի եվմոնացոյցը (Բ–ՆԴԵՆԸՆԴ ՀԵՌԷՐԻՆ ԴԷՊ ՋՆՋՈՒԱԾ ԷՒ)։ Կ'երեւի թէ նախարարը 36 միլիոնի բաց մը ցոյց տուած է։

Փարիզ, 4 փետր.

Իտալական դեսպան Մէնապրէա զօրավարը չնորհակալութիւն յայտնեց առ Պ. Սբիւլէր՝ հանդուցեալ Պ. Մառիանիի յուղարկաւորութեան առթիւ Ֆրանսայի և Իտալիոյ յարաբերութեանց վրայ արտասանած խօսքերուն համար։

Փարիզ, 4 փետր.

Լայխթէնպէրկի Դուքսն այցելութիւն տուաւ Հանրապետութեան նախագահին ի դիմաց Նիքօլա Մեծ–Դուքսին որ հիւանդ է։ Նախագահն այսօր փոխադարձ այցելութիւն պիտի տայ Մեծ–Դուքսին։

Բարիզ, 4 փետր.

Ռէֆֆէրպլէ Ֆոնոնէզ սա տեսութիւնը կը պարզէ թէ Ռուսիոյ և Ֆրանսայի շահերն Եւրոպական աշխարհավարութեան գլխաւոր հիմը կը կազմեն։ Սակայն ազգերն, ինչպէս և անհատները, մինչեւ մէկ ատենն հպարտութեան պէտք ունին։ Մարդիկ կան որք կարի բուռն կերպիւ Ռուսիոյ վրէն կը փարին։ այս վարմունք անարժան և ձախող է։ Հետեւելի միակ աշխարհավարութիւնը սա է։ «Մեծաքանակ Լէպէլի հրացան և բազմաթիւ զօրք»։

Բարիզ, 4 փետր.

Օրուան լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Քոնդուտա ա'Լիքոնդ դրամատան երեք նախկին տնօրէններու դէմ ձերբակալման հրաման ելած է։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 23 յունուար

Օսմանեան Քոնսոլիտ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մէյց. Ի. Սերի		9 20
Գօրսային գոցուելէն վերջը	»	9 19
Բերայի մէջ	»	19 24
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	19 24
Կէս օրէն	»	19 23 $^1/_2$
ԻՍԹԻԴՐԱՋԸ ՏԱԼԻԼԻ		
Երէկ երեկոյ		44 25
Այս առաւօտ		44 25
Կէս օր		44 30
ԸՆԹԱՑՔ Ա. ԴԻՒԹԼՈՅՈՅ		
Խոխառութիւն	Ա. Սերի	40 10
»	Բ. »	24 15
»	Գ. »	19 24
ԲԱՒԱԿԵՏՈՒՄՔ		
Սօսիէթէ գէներալ	Առգ. Լիր	4 25
Քրէտի գէներալ	Օսմ. »	8 28
Պանք տը Գոնտ	» »	7 16
Ցօտ. Շանժ է վայէօր	» »	4 30
Թրամուէյ	» »	472 $^1/_2$
Բուլգարի երկաթուղի	Ֆր.	74 $^3/_8$
Օտիլիական տը Բրիօրիթէ	»	— —
Բամնեթուղթ Լավրիսմի		121
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Օսմանեան ոսկի	ՂՐՇ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 10
Իմիերիալ	»	90
Քրիմլց	»	51 10
Բուպլի թղթադրամ	»	8 27
» արծաթ	»	77
Մէտ. արծաթ. (տարբ)	»	103 22
Վեցնոց	»	103 20
Հինգնոց	»	103 20
Մէթալիք	»	100 20
Թասֆիլէ	»	8 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 4 փետրվար ժամ 3 լայր 10 երեկոյ

Ֆրանսական Լիանթ 3 %	87 85
» » 4 $^1/_2$ %	105 87 $^1/_2$
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ.	18 02 $^1/_2$
» Երկրաթուղի	74 50
» Իւժիի բամնեթուղթք	— —
Պանք Օսմանա	533 12 $^1/_2$
Գրէտիթ Լիոնէ	722
Իտալական Լիանթ 5 %	94 20
Հելլենական 5 %	455
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Եգիպտական միացեալ	475 25
Պանք տը Բարի	792 50
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	401 25
Սուէզիի չրջանք	2305
Սպանիական արտաքին	72 $^{13}/_{16}$
Էէք Լոնտրայի վրայ	25 29 $^1/_2$
Լոնտոն, 4 փետր. ժամ 6 վայր.	— երեկոյ
Անգլ. քոնսոլիտ	97 $^{11}/_{16}$
Օսմ. » Սերի Դ.	17 $^3/_4$
» » » գոց	— —
» » » Ա.	40 $^1/_4$
» » » Բ.	24 $^1/_8$
» » » Գ.	17 $^3/_4$
Փոխառութիւն 1877	101 $^1/_4$
Պանք Օսմանա	11 $^3/_{16}$
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիէ)	93 $^{13}/_{16}$
» առանձ. (Բրիվիլէժիէ)	103 $^1/_2$
Տայրա Սանիէ	83 $^7/_8$
Տօսմանիա (փոխառ. Թաքիլա)	102 $^3/_4$
Հելլենական 5 %	89 $^1/_2$
Մաշրաքլ »	73 $^7/_8$
Ռուսական 1889	94 $^1/_4$
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 30

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 4 փետր. ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Լիանթ 3 %	87 86
Օսմանեան քոնսոլիտ Գ.	18 50
Օսմանեան երկաթուղի	— —
Եգիպտական միացեալ	474 68
Վիէննա, 4 փետր ժամ — վայր.	—
Օսմանեան երկաթուղի	36 70
» Իւժիի բամնեթուղթք	116 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	118 70
Պերլին, 4 փետր. ժամ — վայր.	—
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 42 $^1/_2$
Բուպլի թղթադրամ	223 2
Օսմանեան երկաթուղի	81 80
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ.	17

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ԸՆԿ. ԱՃՆԹԱՊԻ

Սակաւ ժամանակամիջոցի մը մէջ ի գաւառս տեղի ունեցած կրթական շարժումներ ապարդիւն չեն եղած ժողովրդեան բարոյական կենաց բարձրացման նըկատմամբ։ Այնպէս որ, նոյն ինքն ժողովուրդը այդ շարժմանց կարեւորութիւնը զգալով կը ջանայ նոցա յարաճուն ձեւ մը տալ, զարգացումէ չզրկուելու համար։ Կիլիկեան գաւառներ զգացած են այդ պէտքը իբր կենսական խնդիր։

Այնթապ՝ առաջին տեղը կը գրաւէ այդ գաւառներու մէջ իւր յառաջադիմութեամբը, և զայս կը պարտի նշանաւոր հաստատութեան մը,—Վարդանեան Ընկերութեան։

Վարդանեան ընկերութիւնը հաստատուած է 1867 ին, խումբ մը տեղացի գործօն ուսումնասէրներու ձեռամբ, Մայրենի լեզու և կրթութիւն ծաւալելու նպատակաւ, որուն համար ջան ի կուրծ աշխատած է, և տակաւին կ'աշխատի։

Վարդանեան Ընկերութեան հրապարակային գործունէութիւնը կ'սկսի 1882ին Վարդանեան Կրթարանի բացմամբ, որ Կիլիկիոյ բոլոր վարժարանաց բարձրագոյնը հանդիսանալով, գովելի արդեամբ սըրսկած է հիմնադիրներուն աշխատութիւնը։ Ցիշեալ ընկերութեան հմաւը Կիլիկեցի ազգայնոց մէջ արձագանգ գտած է, ինչպէս նաեւ հեռաւոր և մերձաւոր երկիրներու մէջ և սոցա փոխարէն ազգային և օտար ընկերութեանց, ականաւոր անձանց մասնաւոր քաջալերութեանց արժանացած է։

Եւ իրաւամբ արժանացած է Վ. Ընկերութիւնն այդ բոլոր քաջալերութեանց, զի առաջին անգամ նա սկսած է Մայրենի լեզու և կրթութիւն տարածել Այնթապի մէջ, ամենէն յառաջ նա թատերական ընտիր ներկայացումներով ժողովրդեան բարոյական կարողութիւնը կրթելու ջանահոգ եղած է։ առաջին անգամ նա լրագիրներ բերել տուած է, առաջին լսարանը նա հաստատելով Այնթապցիներու մըտաւորապէս զարգացման նոր զարկ մը տուած է, լրագրական բազմահնձիւռ ասպարեզի մէջ ալ առաջին քայլը նա առած է հրատարակելով ՄԵՆՏՈՐ անուն պարբերական հանդէսն։ և.։

Վարդանեան կրթարանն ալ, ինչպէս յիշեցինք, իւր տեսակին մէջ եզական է, սակայն փոխանակ քաջալերութեանց, նորա անզուգական վարիչները կը հալածուին այնպիսիներէ, որք ազգային ասպարէզն իրենց անձնական նկատմանց (*) կերդրոն դարձունել կը յաւակնին, բայց և այնպէս անոնք անյողդողդ հաստատամտութեամբ կ'աշխատին պահել այդ հաստատութիւնն ի պատիւ ազգին առանց օգնութիւն ստանալու։ և և ի աղբիւրէ մը։

Այդ բոլոր զոհողութիւնները կը լինին ի զարգացումն ազգային երիտասարդութեան, զարգացում՝ որ անմիջական պէտք մ'է Այնթապի նման քաղաքի մը մէջ, ուր օտար կրթական հաստատութիւնք և գործիչք մեծ դեր մը կատարել կը յաւակնին ժողովրդեան ազգային և կրօնական ոգւոյն մնասելու նպատակաւ, թէև հեռի յաջողութենէ։

Վարդանեան Ընկերութեան գործունէութիւնն հետզհետէ կ'ամի իւր ազգին նուիրած շրջանաւարտներով, որոց թիւը ցարդ 10 է, կրթարանի հաստատութեան թուականէն սկսեալ։ 9 շրջանաւարտներ ալ այս տարուան համար պատրաստած է, որք մեծաւ մասամբ ձրիաբար կրթուած են։ արդէն 20 ի չափ ուսանողք միշտ ձրի ուսում կ'առնուն յիշեալ կրթարանի մէջ։

Կ'սպասենք որ Վարդանեան Ընկերութեան մատուցած ծառայութիւններն, առաւելապէս բերմնաւորին դոյացած միութեամբ։

ՍԿԻԻՏԱՐԻ ՄԷԿ ԿՈՐՈՒՄԸ

Տխուր և ցրտագին օր մըն էր, յուղարկաւորք նշանաւոր դագաղ մը դէպ ի գերեզման կը տանէին։ Ամեն ազգի և ամեն ասոյթանի մարդիկ եկած էին զնքը լալու, իրեն յարգանք մատուցանելու։ ալօթող քահանայք յոյն էին, բայց համազգային էր մեռեալը, զի այն կարգի ոգիներէն էր որ մէկ հայենիք չունին, այլ աշխարհ մըն է իրենց հայրենիքն և իրենք ողջոյն մարդկութեան կը վերաբերին։

Մինչ այդ դագաղը կ'անցնի մեր եկեղեցւոյ քովէն, հայ եկեղեցականք կ'ողջունեն զնա խնկօք եւ տխրանուագ օրհնութեամբ։

Բժիշկ մըն էր մեռեալը, հոյակապ բըժիշկ մը, որ յաշխարհի՝ կենաց և մահու վրայ նախախնամական պաշտօն վարած էր, և մարդկային ընկերութեան ճակատագրին հետ խաղացած։ Քանիո՞ն ծանր է այդ պաշտօնը։—թեթեւ սխալ մը, փոքրիկ անգուշութիւն մը՝ մայրենի գրկէ միամօր մանկիկը և տուներէ միակ յոյսերը կը կորզէ։ Ըստ այսմ այդ արուեստին մէջ էշխան ըլլալու համար, պէտք չէ միայն անհուն հմտութիւն, արիութիւն կամաց, անվհատ աշխատութիւն, այլ և լուրջ կեանք, մօր մը գորովն ու աղաչանաքը հանրութեան համար։ Մեր հանգուցեալ բժիշկն, Տոքթոր Տիամանտօբուլօն, այս ամեն բարեմասնութիւններն ունէր իր հիւանդաց մասին, իր վերկարար դեղագիրները շատ անգամ ձրի կուտար, գիս այս վայրկենիս, թէ իրրեւ անթերի վարձատրութիւն իմ բոլոր զոհողութեանցս եղաւ այն սիրտքանը՝ զոր մատուցիք բարերար ձեռքերով իմ անցեալ կենացս։»

Եթէ ցնդած ուղեղն արտադրեց այս տողերն, արդեօք ինչ՞ը դրած է իր ցիշատակարանաց մէջ, այն ահագին թղթէ ծրարներուն, զորս իր զաւակներուն կը Բողոս իրրեւ ժառանգութիւն արժէքուղթերէ աւելի թանգ։

Այս տարօրինակ եւ անկասկածելի մարդը, որ ամեն բան գրած էր իր առջեւ, հանճար, իմացականութիւն, լեզու, գրականութիւն, արհեստ, գիտութիւն, և ի ձեռին բռնած գորով, գիտութիւն և խանդաղատանք, մարդու մը պատկերը միայն ունէր իր սնարին վերեւ, սրտին ու հոգւոյն վերեւ, զոր կը պաշտէր։ Այդ մարդն էր Գարիբ, իր մէկ ուսուցիչը, փիլիսոփայ, գիտուն, հանճարեղ կրօնաւոր մը, զոր Ամէնք, իր մահուանէն ետքը, այրած էր եւ փոշին ընդ օդս ցանած իրրեւ ամպարիշտ ոգի մը։

Տոքթորին պաշտած Գարիբն, իր երկրպագելի ուսուցչին պատկերն իր տեղն է տակաւին, անշարժ կեցած է և անշարժ կը նայի սենեկին դատարկութեան մէջ, հոն, ուր կը պակսի իր մեծ աշակերտը։ Գարիբն խոժոռ է, իր արտաքին բոլոր հրապոյրն է ահաւորութիւն մը պատկերին վրայ։ պատկառելի է կերպարանքը՝ շրջանակուած ալեւոր վարսերով որք կը ձգին կ'երկարին իր ծռած ու ցցուած բեկուածքներուն վրայ։ սպիտակափառ մօրուքը լանջացը վրայ կ'ինէ։ Լայնչի ճակատ, պռստած յօնքեր, խորին նայուածք, որ դէպ ի վար կը սեւեռին և իւյաս կը բերեն անծանօթ մարդը։ Մեռելատիպ է երեսներուն գոյնն որ մեղրամոմէ չինուած արձանի մը կը նմանցնէ զինքը։

Տոքթորն Աթէնքի այրածը կը պաշտէր։ եւ մեք, մինչ այլք զնա ցնդած կը համարէին, կը պաշտէինք զինքը, կը սքանչանայինք իր վրայ, կը նայէինք իր լայն ճակտին ինչպէս հաւատացեալն սըրբանուէր անօթներու, կը պատկառէինք իր սպիտակափառ մօրուքէն, որ կը կախուէր կուրծքէն վար։ կը համբուրէինք իր ձեռքն, որ կէս դար հիւանդ մարդկութեան փրկական դեղագիր գրած էր։

Այո, ես մասնաւորաբար երջանիկ եմ, ով վե՜հ ոգի, զի ալեւորեալ գլուխդ, հանճարդ, առկայծ ժամերուդ ձեռքերուս մէջ ինկաւ։ Զպիտի մոռնամ զքեզ, չեն կրնար մոռնալ զաւակներդ իրենց անզուգական հայրը՝ զոր կորուսին, բարեկամներդ իրենց մտերիմը և հիւանդ մարդկութիւնը մեծ բարերար մը։

Սկիւտար ԱՆՆԻԿ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄԸ ԵՒ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Երեւանում մի քանի տարի առաջ հրատարակվոր նախկին «Պսակ» չարաթաթերթի խմբագիր՝ Վասակ Պապաջանեանցի մահը, առիթ է տալիս մեզ խօսելու Գերմանիայում ուսում ստացած հայ երիտասարդութեան մասին։

Ուշադրութեան արժանի երեւոյթ է, որ միայն գերմանական ուսում ստացած մարդիկ ընդունակ են դառնում մեզանում ինքնուրոյն, անկախ գրական աշխատանքի, ընդունակ են դառնում ինքնուրոյն մտածողութեան, գրական ստեղծագործութեան, ընդունակ են դառնում գրական օրգաններ ստեղծելուն, կամ մեր գրականութեան մէջ որպէս ինքնուրոյն դրոշներ յայտնվելուն։ Խաչատուր Սրբովեանց, Ստեփաննոս Նազարեանց, Բաֆայէլ Պատկանեան՝ գերմանական ուսում էին ստացել, մեր ամբողջ ժամանակակից մամուլը՝ սկսած «Մեղու» լրագրից, մինչեւ մեր այժմեան լրագիրներն ու ամսագիրները, — բոլորն էլ զեկավարվում են Գերմանիայում ուսում ստացած խմբագիրներով։ Բացառութիւն է կազմում այժմ միմիայն «Աղբիւր» մանկական թերթի խմբագիրը և առհասարակ միմիայն մանկավարժական ամսագիրներ մեզանում խմբագրված ու հրատարակված են եղել Ռուսաստանում ուսում ստացածների ձեռքով։

Հանդուցեալ Պապաջանեանն էլ գերմանական ուսում ստացած մարդ էր, և դրա վրա, ինչքան էլ նա միջակ ընդունակութիւնների տէր մարդ լինէր, գերմանական ուսումը դրել էր, ինչպէս իր բոլոր սաների վրա՝ իր որոշ դրոշմը,— անսովոր եռանդ և ընդունակութիւն դէպի ինքնուրոյն գործունէութիւնը։ Ճշմարիտ է, հանդուցեալը չատ վատ էր տանում իր լրագիրը, անդադար չեղվում էր դաւառական թերթի համեստ պրոգրամայից և թողել էր տալիս իրան շօշափել իր լրագրում իր խելքից ու մտաւոր կարողութիւնից բարձր խնդիրներ, վերաբերվում էր դէպի իրողութիւններն ու դէպի անձինք հայկական յատուկ անզուսպ կըրքերով,— բայց փաստը դարձեալ անուրանալի է մնում, որ գերմանական այն քիչ ուսումն էլ որ հանդուցեալը ստացել էր՝ տուել էր նրան այդ ուսում ստացածներին յատուկ եռանդ, տակունութիւն և աշխատասիրութիւն։ Գերմանական ուսումը սովորեցնում է մարդկանց աշխատել, տակուն լինել, ընտելացնում է անկախ, ինքնուրոյն գործունէութեան։

Վերցնենք այժմ մեր ամբողջ մամուլը։ մեր բոլոր օրգանների հիմնողներն ու զեկավարողները, բացի մէկից, Գերմանիայում ուսում ստացած մարդիկ են։ Ինչքան է և պակասութիւններ ունենային այդ մարդիկ, բայց մի բան անուրանալի է, որ գերմանական ուսումը դրել է նրանց վրա տակունութեան, ինքնուրոյն նախաձեռնութեան (ինիցիատիվի), ընդունակութեան, աշխատասիրութեան դրոշմ, որ նրանց ընդունակ է դարձնում անկախ, ինքնուրոյն գործունէութեան։

Ուրիշ բան է, որ այդ բոլոր մարդիկ միմեանց մէջ միշտ երկպառակութեան մէջ են, չեն կարող միմեանց հետ հաշտվել, այլ ուս չենք ասում որ անընդունակ են միանալ և ընդհանուր գործերով որ և է գործ առաջ տանել։ Դրա մէջ մեղաւոր չէ Գերմանիան և գերմանական ուսումը, դրա մէջ մեղաւոր է հայի ընաւորութիւնը։ Գերմանական համալսարանը և գերմանական մտաւոր շրջանը իրանց պարտաւորութիւնը կատարեցին։ Նրանք ընտելացրին հայերին, ինչպէս և ընտելացնում են բոլոր միւս ազգերին պատկանող ուսանողներին՝ աշխատասիրութեան, տակունութեան ոգուն, անկախ, ինքնուրոյն գործունէութեան, հիմք դրեցին ինքնուրոյն բնաւորութեան, — բայց գերմանական ոչ բարձրագոյն դպրոցը, ոչ էլ նրա մտաւոր շրջանը անկարող են լինում միշտ, հինգ, կամ վեց տարվայ ընթացքում՝ վերանորոգել, կերպարանափոխել հայի բարոյական կողմը, նոր բարոյական կրթութիւն, նոր դաստիարակութիւն տալ նրան։ Զը մոռանանք որ Գերմանիայում ուսում ստացած և հայերի մէջ այժմ գործող անձինք՝ հայերի առաջին սերունդի ներկայացուցիչներն են, որոնց վիճակվեց Գերմանիա ընկնել և այդտեղ ուսում ստանալ։ Պարզ է որ կատարելապէս կերպարանափոխել հնացած բարք ու վարքերով լի ասիական հասարակութիւնից և ասիական ընտանիքից դուրս եկած երիտասարդներին՝ կարող չէ ոչ Գերմանիան, ոչ էլ այլ որ և է երկիր։ Այդ էլ բաւական է, որ գերմանական համալսարանը ընտելացրեց հային՝ տակունութեան և աշխատասիրութեան, ներշնչեց նրա մէջ եռանդ, նախաձեռնող ոգի և ինքնուրոյն, անկախ գործունէութեամբ ապրելու ընդունակութիւնը։ Բայց ինչպէ՞ս կարող էր նա հինգ, վեց տարվայ կարճ միջոցում կերպարանափոխել հայի բարոյական պատկերը, ոչնչացնել, արմատահան անել նրա մէջ դարերով և սերունդից սերունդ, պապերից և նախապապերից ժառանգած՝ նախանձը, հրեշաւոր հիւանդոտ ինքնասիրութիւնն ու ինքնահաւանութիւնը, որ և է կարգապահութեան կատարելագործումներ, իրանից բարձր որ և է հեղինակութիւն ճանաչելու անընդունակութիւնը, փոխադարձ անհամերաշխութեան և անհամբերողութեան ոգին, միասին, ընկերակցութեամբ գործելու անընդունակութիւնը։

Գուցէ այդ բոլոր վատ, անհամակրելի և կրօստաբեր յատկութիւններից կ'ազատվեն միմիայն մեր հետեւեալ սերունդները, իսկ այժմ պէտք է բաւականանալ դրանով որ ժամանակակից սերունդը, կրթվելով Գերմանիայում, գտնէ ընտելացաւ աշխատասիրութեան և ինքնազլուխ գործունէութեան։ Գերմանական դպրոցը արից աւելի քան թէ արեցին միւս երկիրների դպրոցները։ Նա իր երկրում ոտք կոխած հայերի նոյն իսկ առաջին սերունդին ներշնչեց ինքնուրոյն մտաւոր ոյժ,—բայց հայի բարոյական պատկերը մնաց իր նախկին կոռական դրութեան մէջ։ հայ գործիչը սովորեց աշխատել, գրածել և խրատել,— բայց մեծ մասամբ մնաց անզուսպ, կենտ, անկիրթ, կրքոտ, նախանձոտ, անբարոյական և անարդնիւ։ Գերմանիա դնացող հետեւեալ սերունդները գուցէ ձեռք կը բերեն այն, ինչ որ չը կարողացաւ ձեռք բերել առաջինը, որի մէջ չափից դուրս խոր կերպով արմատացած էին հայրենի պատերը։ Հետեւեալ սերունդներից ենք սպասում, որ նրանք կը ներկայանան ազգին, աւելի բարոյական պատկերով, աւելի էլ ընդունակ կը լինեն իրար մէջ ընկերանալ, միասին գործել, ընդհանուր գործը համերաշխ կերպով առաջ տանել։

Այն ժամանակ, բացի մտաւորապէս զարգացած լինելուց, բարոյական մարդիկ էլ լինելով, — Գերմանիայում ուսում ստացած հայ երիտասարդները՝ ընկերակցութեամբ կը գործեն թէ դպրոցի, թէ մամուլի և թէ՝ մեր հասարակաց այլ հաստատութիւնների մէջ և փոխանակ այժմեան բաժան բաժան և միմեանց թշնամի, միմեանց միսն ուտող, անհամերաշխ, բարոյականութեամբ աղքատ, ողորմելի, թշուառ, միմիայն երկպառակութեամբ և փոխադարձ ատելութեամբ ապրող շրջան կազմելու, — կը կազմեն մի համերաշխ և փոխադարձ համերաշխութեամբ ու ընկերակցութեամբ հայերի մէջ ամեն հասարակաց գործ առաջ տանող, գերմանական դպրոցին պատկանող մի անյաղթելի բարոյական և մտաւոր ոյժ։

(Մշակ) Գ. Ա.

Ա.ԶԴ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ

5% Բրիլիանտի պարտատոմսից 16րդ վիճակահանութիւնն հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ Օսմ. կայս. Պանքային Պալատ ՏԻՊԻՆ մէջ, յառաջիկայ ուրբաթ, 267 փեբրուար 1890, ժամ 11½ ին։

Կ. Պոլիս, 31 յունուար 1890

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԹՐԱՄՈՒԷԻՑ ԸՆԿ.

Վարչական Խորհրդոյ որոշմամբ, այն անձինք որք մինչեւ այսօր չնշուած բաժիններու առժամեայ ստացագրեր ունին ի ձեռին, կը հրաւիրուին այդ ստացագրերը ներկայացնել ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ուր փոխան ատոնց՝ իրենց պիտի արուին վերջնական բաժնեթուղթեր Այս ստացագրոց փոխարէն Պորտրբօներ պիտի ստանան, և բաժնեթուղթերը պիտի յանձնուին տասնեհինգ օր յետոյ։

Բնդհանուր դնեբեն
Ս. ԹՐԻՒԼԻ

Կ. Պոլիս, 21 յունուար 121 3—3

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ց. ՊԷՅՏԱԶԵԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ
ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Ա. Տարի
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Բարեփոխեալ ըստ ծրագրոյ և յանձնարարութեան Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ Ազգային Կեդր. Վարչութեան։

Ի ՊԷՏՍ
Դ. Դասուս Ազգ. Նախակրթարանաց
ԳԻՆ 2 ԴԱՀԵԿԱՆ
Կը գտնուի ամեն հայ գրավաճառաց քով

* * *

Մեր Բաղաքական Աշխարհագրութեան Ընթացքին Ա. տարւոյն Ա. տպագրութիւնն սպառած ըլլալով, մաքուր տպագրութեամբ վերստին ի լոյս ընծայեցինք։

Սոյն երկրորդ տպագրութիւնն առաւել օգտակար ընծայելու փափաքանք պատճառ համարեցինք, առանց առաջնոյն ուղղութիւնն կորսնցնելու, բարեփոխումներ ներմուծել, յանձնարարութեամբ Կեդր. Վարչ. Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ, եւ հետեւողութեամբ այն ծրագրոյն, զոր գծած է նորոգ տպէս։

Ըստ այսմ, Եւրոպական Թուրքիա, Ասիական Թուրքիա Եգիպտոս եւ այլն, որք Օսմանեան Կայսրութիւնը կազմող երկիրներն են, եւ զորոց Ա. տպագրութեան մէջ համառօտիւն խօսուած էր, նման միւս տեղութեանց, ի մի հաւաքեցինք, և իսօսցանք ա՛յնպէս և ա՛յն ընդարձակութեամբ, որպէս կը տրամադրէր ծրագիրն, որոյ համեմատ ուսանողն առաջին տարւոյն մէջ իսկ պարտի ուսանիլ երկիրն, որ իւր հայրենիքն է, ուր կը բնակի, եւ զորմէ կը խօսի ամէն օր։

Բաց ասած Ափրիկեան եւ Ամերիկեան երկիրներն հաւաքեցինք, կարգ մը երկրորդական գիտելիքներ յաւելանք, եւ ուրիշ կարգ մը հարկաւոր գիտելիքներ աւելցուցինք, Թուրքիոյ Հայ Հասարակութեան եւ իւր ներքին վարչական գրութեան վրայ կարեւոր ծանօթութիւններ տուինք, Թուրքիոյ սահմանակից երկիրներու, այն է Անդրկովկասու եւ Պարսկաստանի վրայ առանձինն խօսեցանք։

Ահա այս բարեփոխմամբ մեր Ընթացքին Ա. տարւոյն սոյն Բ. տպագրութիւնն կատարելագոյն կը համապատասխանէ Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ նոր ծրագրոյն Դ. Դասուն, ինչպէս կը վկայէ իւր իսկ վաւերագիրն, զոր կը զետեղեմք սատ։

«Զգասական Ընթացս Աշխարհագրութեան՝ զոր յօրինեալ է Յարութիւն... Պէյազեան, ի պէտս Դ. Դասուս Ազգային Նախակրթարանաց, յաղագս ամփոփ բովանդակութեան որ ի նմանն անհրաժեշտ գիտելեաց, եւ հաւատարիմ համաձայնութեան ընդ առ ի մէնջ հաստատեալ նորոգ ծրագրի գպրոցական ուսմանց՝ մատուցեալ վաւերացուցանեմք։»

Աստանոր աւելորդ չենք համարիր ազդարարել թէ՝ մեր Բաղաքական Աշխարհագրութեան Ընթացքին Բ. Տարին նախապէս պատրաստուած եւ կեդր. Վարչ. Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ հետեւեալ վաւերագրաւ հրատարակած է։

«Ազգ. Կեդր. Վարչ. Ուսումն. Խորհուրդս ձեռնհաս քննիչի միջոցաւ ի քննին առնելով Պէյազեան Յարութիւն... երկսփրած Բաղաքական Աշխարհագրութեան Ընթացքին Բ. տարին, կը յայտարարէ թէ՝ խնամով եւ հմտութեամբ յօրինած գործ մ'է, եւ արժանի գործածութեան յԱզգ. Վարժարանս»։

Վասն որոյ եւ ընտրեալ դասագրոց կարգն անցնելով զայն, կը յանձնարարենք Պատ. տեսչաց եւ ուսուցչաց ընդունելի զայն Ազգ. Վարժարանաց մէջ։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՅԱԶԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Որ իւր արհեստը Բերայի Եւրոպացի առաջնակարգ դերձակներու քով կատարելագործած է, այս անգամ ուղղակի Եւրոպայէն բերել տուած է ընտիր կերպասներ, եւ կը գտնուի Պահչէ-Դարու Աւստրիական Լոյտ ընկերութեան գործատեղւոյն վրայ իւր թիւ 4 սենեակը։ Իրեն դիմող պատուարժան անձինքը թէ վայելուչ ձեւի, թէ հաստատուն կարի և թէ չափաւոր դնոց մասին կը գոհացնէ։

284 6—10

Ա.Զ.Դ

Մայրաքաղաքիս մեկնման մը առթիւ, վարձու տուն մը կայ կարասեօք կամ առանց կարասիքի իմամաթիա, կայսրանի հանդէպ, ծովեզր, ունի 8 սենեակ, պարտէզ, հոր և ջրհեղ։

Դաշնակ մը ինչպէս նաեւ կարասիք ծախու են։

Դիմել Դալաթիա Զապտիէանց վաճառատանը։

290 6—8

ՏՈՔԹ. Ս. ԱՐԱՊԵԱՆ

Բարիզու բժշկական համալսարանէն վկայեալ Տոքթ. Ս. Արապեան իրեն մասնաւոր ճիւղ ընտրած է սրտի և կուրծքի հիւանդութիւնները։ Սոյն հիւանդութիւնները Բարիզ բրոֆէսսէօր Բոթէնի մասնաբաժնին մէջ մասնաւոր խնամքով ուսումնասիրած է և 12 տարիներէ հետէ յարատեւ այդ հիւանդութեանց վրայ կ'աշխատի։

Այս հիւանդութեանց մասնաւոր ուսումը միւս հիւանդութեանց վրայ կատարեալ հմտութեան պէտք ունի և Տեարք բժիշկք գիտեն թէ երբեմն որչափ դըժուար է անոնց սկզբնական պատճառները գտնել։

Ուստի կը յուսայ թէ դժուարակնճիռ պարագայից մէջ Տրք. բժիշկք իրեն խորհրդակցութեան ալ դիմել պիտի բարեհաճին։

Գիշերանակ յաճախորդաց դիւրութեան համար երեկուշաբթի և կիրակի օրերը ժամը 8էն 10ը կամուրջի դիմաց Քիւչիւկեան դեղարանը պիտի գտնուի, Պոլսաբնակ յաճախորդաց համար Մուսալա ճատաէ յատուկ տուն վարձած է ուր ուրբաթ օրերը կէս օրէն վերջը հիւանդները ձրիաբար կ'ընդունի։ 51 14—16

ՏՕՔԹ. Ա. ՔՕՄԱՆՍ ՏԷ ԲԱՅԹԻՐ

Բժիշկ, վիրաբոյժ և մանկաբարձ, վերկայեալ Սմաներտամի համալսարանէն, հաստատուած է ի Բերա, Եէնի-Զարչի փողոց, թիւ 80։ Հիւանդները կ'ընդունի միջօրէի ժամ 1 էն 2, ըստ Եւրոպացւոց։ երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները։ 54

ՄԱՄՈՒԼ խոփանեալ զանազանութիւններ արտատեր Պետրոս Եֆենտի Այվազեան Միսիրլիէն ընտիր ձիթաիւղ և օճառ, թէնէքսուէն պատուական գինի և իսվիրէն ընտիր օղի բերել տուած է, և ժամն գնով կը վաճառէ Ղալաթիա Բէնչէնպիէ-Բազար Լիսի խան։ Ասոնցմէ զատ, յատկապէս բերել տուած է Կիպրոսի պատուական գումանարիան, Եւրոպայէն Լ.օրտ Պալֆան եղարց ընտիր գոնեաքները թէ՝ շիշերով և թէ՝ սակաւով, և Սկիւտարի ընտիր «Լամբուշ իւղիւմիէն» ձեթման գինի։ Նաեւ ամենարտիր ձիթապուղ, լուբիա և շաքար։ Ցաճախորդք մեծապէս գոհ կը լինին ասոնց թէ՝ ընտրութեան և թէ՝ ժամանակի համար։ 55

ԻԼԱՆ

ՊԱՊ. ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Էլպիսէ անպարը իշուն միապայեա օլունճագ պին մէթրօ կիւվէդ սաքսոնիա չուհարընն պէհէր մէթրօսը ելիրմի զուրուչա թալիպի էօհտէօնտէ վէ քանունի սանինին ելիրմի պէշինճի կիւնի գարարը դաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասրնա թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմանթ տարէրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

22 քեանունի սանի 1890 212
Նօ. 11 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊ. ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Պէյրութ, Աքեա, Զօր, Ֆէքէ, վէ միւլհագաթը իլէ Ատանա վէ Լազդէյէ վէ Ճամը Շերիֆէ պուլունան սասքիրի չահանէ իշուն միապայեաը գօնթրանթօյա բաալի օլունճագ օլան էրզազը միւթէնէվիէնին պուրաճա իթասրնա թալիպ օլանլարը թարիխը իլանտէն իսթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմանթը ումումիյէ տարէրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 քեանունի սանի 1890 211
Նօ. 10 3—3

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

50 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ս Գրուսան, 94, Եւրքսէք Գալաբրբմ, Վոյվոտայի գիմաց

Զմրան համար արանց եւ տղայոց վերարկուներու և գլխոցներու ահագին մթերք, 50% տարբերութեամբ ուրիշ խանութներէն։

	Դրչ.
Զմրան դծաւոր բանդալոն, ընտիր ձև և կարուածք	75
Պատրաստ Ռոզ տը շանպրը, արտասովոր գին	90
Պաշտօնական գլխոց, ուրվիկոգ, բանդալոն և ժիլէ՝ Սրտանի կերպասէ	240
Բուն թիֆթիքէ բալտօ, ամբողջ բուրդ, մինչեւ հիմա չտեսնուած գին	210
Գաստոր բալտօ մէջը սագէն կամ ֆլանել, Սրտանի կերպաս, չլսուած գին	170
Ֆրիզէ բալտօ ամբողջ բուրդ, սքանչելի ձեւ	160
Բոլբրին բալտօ դեղեցիկ շըվիկդէ, ամբողջ բուրդ, ոչինչ գին	120
Էլպէօֆի կերպասէ բանդալոն ամբողջ բուրդ	60
Ռուպլի կերպասէ բանդալոն շատ վայելչաձեւ	70
Զմրան բալտօ, մէջը ֆլանել, ամբողջ բուրդ	115

Ահագին մթերք տիկնանց և օրիորդաց վերարկուներու և մեկնոցներու։—Գրասենեակս վաճառատունը նոր միջոցներ ձեռք առած է, որով կարող է գաւառներն ալ ղրկել խնդրուած ապրանքները։ (1)

(*) Կը յուսամք թէ այնպիսի նկատողութիւններ վերջացած պիտի լինին, չը-նորհիւ այն միութեան, որ քանի տարիներէ ի վեր լեզուներ կը յոգնեցնէր միայն, առանց գործադրութեան, և որ յաջողած է անցեալ նոյեմբերի մէջ, ընդ մէջ Վարդանեան և Ազգանական ընկերութեանց, միմամտութեամբ կիլիկոյ Ս. Կաթողիկոսին։ Միացման խնդրոյն նկատմամբ, Ա. Բեռեւի թղթակիցն հարկաւ անտարբեր չը պիտի մնայ։

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ դուամարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ՀԱՍՈՒՑ համար։

6

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ՀԱՍՈՒՑՆԵՐՆ։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » » 12,773,779

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն մթերանոցներ և գնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ դուամարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

11

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաքու, Յօռկիատիս խան.

ԾԱՆՕԹ—Տեառք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարը, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն գնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓՍՓԱՋԵԱՆ

211 · Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓՈՇԱ 211

Գնտիւ ունի ծանուցանել իւր բաղմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ գեղեցիկ կոշիկներ Ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Գնտրաստուած կոշիկները հեռաւոր վերջին գներով կը վաճառուին։

Գոթին Կալոշ	ղրշ	95	Գալոշատակ Կալոշ ղրշ 45
Գոթին	»	67	Կանանց մուճակ » 40
Մոյկ	»	150	Կանանց սկարբին » 45
Սկարբին	»	52	(291)

PAPIER FAYARD ET BLAYN

ՎԱՅԹՍՈՒՆ տարուբնչ աւելի յաջողութիւն կը յանձնարարէ զնա ի բուժումն հաքիւ-ի, կոշտի թրթռոյ ոտ, յոգոյոյ, ցաւերու, վերերու վերերու եայլն։
կը ծախուի բոլոր դեղարանաց մէջ։ (փնտռել մեր ստորագրութիւնը։) 85

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ։

ՄԷՂՐՈՅ

ՍՊԱՂԵՐՈՒ ՄԻԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈՎԻՆ

Իրապէս իրենց առջի թարմ գոյնին կը դարձուցանէ ՀԵՐՄՈՒԿԱԾ կամ գունաթափ մազերը։ Կը դադրեցուցանէ անոնց թափելը։ Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացուցանէ թեւիր, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։
Կը վաճառուի երկու չափով՝ մեծ շիշերու մէջ։
Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Եւրոպա Թարիզ ու Նիւ Եորք։

Կը վաճառուի Հ. Ն. Քանֆիլտ եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փողոց Բերա, Իսմիտ Սարայ առաջ, Ղալաթիա, Նիւսէլ Քարտերմ 93 և 97. Պիւշիլիսն դրարց քով 77 Իսկին խօրիա—, 51 Եէկի ճամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Իզմիրնի քով Բերա Մեծ փողոց Թիւ 428։ 16

HUILE DE FOIE DE MORUE
BRUNE-CLAIRE
DU Dr DE JONGH

ԱՍՊԵՏ ՊԵԼՃԻՈՅ ԼԷՈՐԱԼՏ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԻՆ, ԱՍՊԵՏ ՊԱՏՈՒՈՅ ԼԷԳԷՈՆԻ ՍՊԱՑ ԻՏԱԼԻՈՅ Ս. ՄՕՐԻՍ ԵՒ ԼԱՋԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԻՆ

Զուտ եւ բնական · դիւրաւ կը խմուի եւ կը մարսուի

Իւր պարզութեան մէջ գերազանց է ոչ թէ միայն բոլոր բուսական կոշտերուն

Գերազանցապէս գերի ի վեր տժգոյն կամ բաղադրեալ իւղերէն

Ընդհանրապէս յանձնարարեալ ամենէն նշանաւոր բժիշկներէն

ԱՅՕՐԻՆԱԿ ԱԶԴՈՒՈՒԹԻՒՆ

Ը դգէմ թոքախտի, կուրծքի և կոկորդի հիւանդութեանց
Ընդհանուր տկարութեան, մանկանց ոռգածութեան 87
Հնծման, և բոլոր խալտային հիւանդութեանց

Կը վաճառուի միմիայն օրէնակերով որք դաբիւրեն և ներքին պիտակին վրայ կը կրեն ՏՐ. ԺՕՐԹԻՆ Ի ԱՆԳԼԻԱ, ՀԱՐՖՈՐԴ եւ ԸՆԿ. ստորագրութիւնս—Զգուշանալ կեղծերէն

Կեղրոնատեղի՝ ԱՆՅԱՐ, ՀԱՐՖՈՐԴ և ԸՆԿ., 210, Հայ Հոլբորն, Լոնտոն.

Կը գտնուի ամէն երկրաց բոլոր լաւ դեղատանց մէջ

Ի. Կ. Պոլիս մեծաքանակ կը վաճառուի ի ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆ ՀԱՆԳԱՅԻՆ ՋԻԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՆՍԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐՈՒ, Վոյվոտա փողոց, 54, 56 և 58, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս—Փոքրաքանակ կը վաճառուի դեղատանց մեծ մասին մէջ։

ԱՒՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ԱՅԺ—ԿԱՐՈՒ

ՖՈՍՖՈՐԻՆ ՏՈՒԹՈՒՐ ԼԱԼՈՒՆ—Վերջին չսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆն է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս լուծելու համար ուղղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնաւորութիւն, զօրանչանք, առանցքային կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ առանցքային դիերու կորստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումներ։

Կը բուժէ գժուարամարսութիւնը, Հղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւնները, արեան դիշանց բոլոր խանգարումները։ Ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ապաւորութիւն կ'ստանցուցնէ կենդանական դիերու ոնէ կորուստ որ յառաջ եկած է ոնէ պատճառէ։

Հղային տարաբերեան եւ սաղ հեռեւանաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմրցական եւ մեծագոյն է։ Մեկամսոցութեան զանազան մեծին եւ տիրանիք կ'անհետանան ՇՀԱՐԱՇԱՊԷՍ հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՒԹՈՒՐ ԼԱԼՈՒՆԻ ՖՈՍՖՈՐԻՆԸ Հղային հիւթի եւ ուղեղային դիրայութիւնն կ'ստեղծէ, արեան մէջ մանանձելով կենդանական եւ լիկերական տարրը։ Ուստոյն, որ ուղեղին հիւղանական ՇՀՄԱՐԻՍ դիրայութիւնն է։ Անանական կերակրը կը կենդանանէ մարդկային ամէնոյի գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հուժկու եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գործունակութեամբ։ Անարատանած է, կը զգե եւ կը ճանաչէ արքունի եւ նոր առաւելութիւն մ կ'ուտայ ուղեղին, Հղային գրութեան եւ մտանցնց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի զոր ծանուցած առաջին օրեն ետկ, Հղային գրութեան եւ մտաւորական

կան կարողութեանց նշանաւոր յառաջիմութիւն եւ կորստեան եւ բարօրութեան ղգայնութիւն մը զոր վարժութիւնն հիւանդը շատուց է մ. կ. ... Պարտաղրելիութիւնը վերանորոգուած է։ Անորոշը հրաշալի կերպով կ'ուտէնայ։ Ուրեսց պատանը կանանց բարոյական ոչ կատարեալ։ Դուռնը կը լինի հանգստաւ եւ կազդուրիչ։ Դեռեր կ'սկսի լինալ, շրջանը կը դուռնարձնն, աչքերը շուրջն կը լինին, մարմնը պայծառ եւ առոյգ գոյն մը կ'առնու, մարդը այլ կ'սանանան։

Զգուշացէք սոր նմանութիւններն են։ Ցանկանը Լալորի մշնորհ ՖՈՍՖՈՐԻՆԸ պարունակեալ է մեն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կանտարարութեան գրաւոր կը կրեն ոս բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, ... գրաւոր։ Այս գեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած բազմաթիւ վատնչաւոր եւ ՀԱՍԱԿԱՐ կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

65 Ս. ԷՍՄԱՒՈՆՆ ԴԱՐԱԻԱՆԱՆ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պտոնկանոցին քով, կայսրան Թուտաբէյիր, 95 եւ 97։

ԿԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԷՄԱՆ ԵՒ ԳԱՍՄՊԻԼԻՍ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, մինչդեռ Թիկատարաստան վրայի յարկը

Այդ վաճառատան մէջ խիստ ածան գներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէնը, կանանց համար երկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօռսէներ, օժտի համար ճերմակեղէնը, բանուածքներ, բազմատեսակ գորգեղաներ, թարկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց սահմանքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թիկատարական դրոշմով զրկուի։

Զը հանուած ապրանքները եւս կ'սանանին և սաս կը եւս կը տրուի զեղչով փոխադրութեան ծախքը։ 101

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

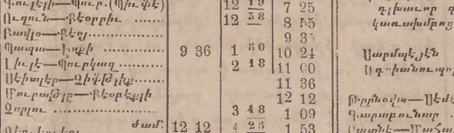

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱՖՐԻԿԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՊԵԼԼՈՎԱ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Բրեւ. Ձեռ. Թ. 2 Բէյ. Եր.	Կռխ. Ձ.-մ. Թ. 4 Ա.Մ. ար	Կռխ. Թռան Թ. 52 Ա.Մ. ար
	Երեկոյ Ժ. Վ.	Երեկոյ Ժ. Վ.	Առաւ. Ժ. Վ.
Կ. Պոլիս ..... մեկնում	7 20	8 16	7 50
Դուամ—գարու			8 8
Եշեմ—գուլէ			8 22
Մարդիկիւռ			8 39
Ամրթեկիսնոս			8 52
Բիւշիւք—Զէյմէճէ			9 4
Բարթա—գուլէ			9 43
Հասրիմէրդ		9 46	10 15
Զամիրտա			10 55
Դարտանէլ	9 30	10 46	11 33
Սմիրնէլի			12 51
		12 02	1 33
Զէյթէնբուրդ մեկնում		12 04	1 53
Զորլու	11 30	12 47	2 47
Մուրատլը—Բէօրքէլի			3 37
Սէրկէտ—Զէյթիլիք			4 7
Լիւլէ—Պուրկազ		2 19	4 47
	Բէ՚ՄՐ		
Պապա—Իսպի	1 33	2 31	5 31
Բաղլը—գէզ			6 11
Ուզունը—Բէօրբիւ		3 37	6 33
Գուլէլի—Պուրկազ		4 16	7 32
Ուրլի			7 37
Ադրիանուպոլիս ..... ժմ	4 14	5 09	8 44
			Երեկոյ
			Կռխ. Թռան Թ. 122 Ա.Մ. ար Բաղ է ՏԷՐ. Է
			Երեկոյ
Ադրիանուպոլիս ..... մկ.	4 19	5 19	7 25
Գաստրգէզ			8 5
Մուրթափա բաղա ժմ	5 15	6 15	8 43
	5 20	6 30	9 3
Հարմանլը ժմ.	6 4	7 12	10 3
	6 9	7 27	10 23
Թրընօվա-Սէմէնլի ժմ.		7 51	10 55
			Կռխ. Թռան Թ. 124 Բէյ Շէր
			Առաւ.
Թրընօվա—Սէմէնլի մկ.		8 01	11 15
Գայտանչ—Հաւէզ		8 38	12 10
Եշեմ—Պահչէլի		9 27	1 24
Բարալը	8 32	9 53	2 9
Գաթանիլց—Պիր ամինլիք		10 20	2 46
	ժմ. 9 21	10 42	3 11
Փիլիպէ մեկ.	9 31	11 2	3 31
Թամար Բաղաճիք		11 58	4 54
Սարամիչ		12 24	5 25
Պէյօվա ժմ.	11 10	12 43	
	Առաւ.	Երեկոյ	Երեկոյ
	Բէ՚ՄՐ		
Սոֆիա ժմ.	3 18	4 59	
Նիշ	9 20		
	Դ՚ՇՂԲ.		
Պ՚ՐՐուսա	2 43		
Պուտապէշթ	10 05	1 25	
Վիէննա	3 15	7 15	
	Դ՚ՇՂԲ.		
		12 40	
Սկիւտարի		9 35	

ԳԻԾ ՍԵԼԱՆԻԿ—ԻՍՏԱՓԻՊ—ՍՊԼԻՏՂԷ

Կռխմբ. Թ. 512/522 Սելանիկէն ամէն օր	Առաւ. Ժ. Վ.	Կառախումբ Թ. 523 Վիէննայէն ամէն օր	Ժ. Վ.
Սելանիկ (Պիւֆէ) ... մեկ.	6 00	Վիէննա մեկ.	8 00
Թեսալոնիկ	6 30	Պուտապէշթ	2 40
Ամոթեօվա	7 10	Պելգրատ	10 55
Բարատաս.լու	7 31	Նիշ	5 50
Կիւմիւնճէ	7 41		Առաւ.
Կէօրկիլի	8 17	Սպէցիլ մեկ.	10 40
Միռօվան	8 51	Պուգանոցէլ	10 55
Սարուճիգայ	9 00	Գուգանօվան	11 23
Տէմիրգապու (Պիւֆէ) ժմ.	9 32	Բրէշօվա	11 40
	մկ. 9 42	Թապանոցէլ	12 03
Բրիմօյազ	10 27	Գուամանօվա	12 37
Վէնէֆիանս—Կրատոպ	11 06	Հատշայոր	1 13
Բէօրբիւրիւ	ժմ. 11 53		մկ. 1 49
	մկ. 12 03	Իւսքիւպ (Պիւֆէ)	ժմ 2 01
Զէյթինիլօ	12 51	Զէյթինիլօ	2 37
Իւսքիւպ (Պիւֆէ)	ժամ 1 27	Բէօրբիւրիւ	ժմ. 3 20
	մկ. 1 49		մկ. 3 30
Հատշայոր	2 29	Վէնէֆիանս—Կրատոպ	4 20
Գուամանօվա	3 22	Բրիմօյազ	5 03
Թապանոցէլ	3 53		ժմ. 5 37
Բրէշօվա	4 21	Տէմիրգապու (Պիւֆէ)	մկ. 5 52
Պուգանոցէլ	4 33	Պիրուճիգայ	6 23
Գուգանոցէլ	4 57	Միռօվան	6 53
Սպէցիլ ժամ	5 10	Կէօրկիլի	7 19
	Երեկոյ	Կիւմիւնճէ	7 51
Նիշ ժամ	9 40	Բարատաս.լու	8 01
Պելգրատ	4 48	Ամոթեօվա	8 24
Պուտապէշթ	1 23	Թեսալոնիկ	9 01
Վիէննա	7 13	Սելանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.	9 53
			Երեկոյ

ԳԻԾ ԻՍԿԻԿԻՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կառախումբ Թ. 622 Իսկիկիպէն բշ. դշ. ուր	Առաւ. Ժ. Վ.	Կառախումբ Թ. 621 Միթրովիցայէն դշ. հշ. շբ	Առաւ Ժ. Վ.
Իսքիւպ (Պիւֆէ) ... մեկ.	7 40	Միթրովիցա (Պիւֆէ) մկ.	7 25
Էյէշան	8 47	Վուչիտրն	7 47
Գարասիսիրիք	9 42	Թէշթիա	8 41
Վէնիզովից	10 52	Լիբէֆան	9 36
Լիբէֆան	11 45	Վէրոսվից	10 37
Բրիշթիա	12 37	Գարասանիք	11 24
Վուչիտրն	1 23	Էյէշան	12 01
Միթրովիցա (Պիւֆէ) ժմ.	1 40	Իսքիւպ (Պիւֆէ) ... ժմ.	12 54
	Երեկոյ		Երեկոյ

ԹՐԸՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կառախումբ Թ. 322 Բշ. Դշ. Ուր	Ժ. Վ.	Կառախումբ Թ. 321 Գշ. Եշ. Շբ.	Ժ. Վ. Առաւ.
Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կամ խմբագ հետ		Եամպոլու ..... մեկ.	6 06
		Սիմիս—Բէրմանը	7 13
		Եէնի—Զագրա	8 09
	12 44	Բանսկ—Պահչիլար	9 12
Սարմպէլէն ժմ.	10 55	Գաստրուտար	10 12
Դարխանուպոլս Ն ժմ.		Թրընօվա—Սէմէնլի ժամ	10 46
	Երեկոյ		Առաւ.
Թրընօվա—Սէմէնլի մեկ.	1 15	Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կամ խմբագ հետ	
Գաստրուտար	2 00		
Բանսկ—Պահչիլար	3 05		
Եէնի—Զագրա	4 15		
Սիմիս—Բէրմանը	5 10	Ադրիանուպոլիս համար մեկ.	1 03
Եամպոլու ..... ժամ.	6 00	Սարամպէյի համար մկ.	11 15

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱԼԱՃ

Կառախումբ Թ. 222 Գշ. Եշ. Շբ.	Ժ. Վ. Երեկոյ	Կառախումբ Թ. 221 Բշ. Դշ. Ուր.	Ժ. Վ. Առաւ.
Տէտէ—Աղաճ ..... մեկ.	1 15	Կ. Պոլիս ..... մեկ.	5 30
Ֆէրրէ	2 28	Ուրլի ..... »	6 25
Գիեռէլի	3 28	Գուլէլի—Պուրկազ մեկ.	7 20
Ուզէլի	4 31	Տիմիրճիքայ	7 55
Տիմիրճիքայ	5 38	Ուզէլի	9 07
Գուլէլի—Պուրկազ	6 19	Գիեռէլի	10 00
Ուրլի ..... »	6 46	Ֆէրրէ	11 01
Կ. Պոլիս ..... ժմ	7 40	Տէտէ—Աղաճ ..... ժամ.	12 00
	Երեկոյ		Կէս ս

Սաստրածեալ վայրկեանները գիշերուան ժամեր կը նշանակեն սկսելով երեկոյեան 6էն մ. Դէպ առաւօտեան ժ. 5 39 (Ը. Ե.) 171

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃՈ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և Ց. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

10 ՃԷԼԱ-պէյ խանի տակը 10

ՋԻՆԱՍՏԱՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ ԵՒ ՀՈԼԱՆԴԱՅԻ ԸՆՏԻՐ ԵՒ ԱԼՈՒՐՃԱՄ ԹԷՅԵՐ

Վաճառատունս իւր հաստատութենէն ի վեր իւր ուղղութեամբ, պատուաւորութեամբ և անխարդախ գործառնութեամբ ստացած հաշակաւ, թէ գաւառներու մէջ և թէ յատուկ խիստ շատ յաճախորդներ գոհ ըրած է։

ՎԱՃԱՌՈՒՄՆԵՐ
ՄԵՆՔ ԵՒ ՓՈՔՐ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ
ԳԻՆԵՐԸՋԱՍ ՓԱԽՈՐ 52

ՄԱԴԴՈՆ

ԿԻՍԱՀԻՊԼԸՐ

ՀԱՆԵՌԱՑԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքարային թթուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍԵՂԱՆԻ ԼՍԻԱԳՈՅՆ ԵՒ ՀՈՎԱՐԱՐ ԸՄԲԵԼԻ

Հաղերու, խռչափոշի բորբոքմանց, ստամոքսի և աղեաց համար յանձնարարեալ։

Հայնրիխ Մադդոնի, Գալաթիա և Վիէննա 47

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԵԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱԲՈՒԵԱՆ

Ն, ԲԱՖԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Բոբիէ ֆէլէ կանոնաւորապէս բանալ

Բարիզ Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 300 ֆրանք
Բ. » 220 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւորդներ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմիտրի առ գործակատարն ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ Մուհանէ փողոց, Թիւ 14

371